

JEZUS, MARIA, JOZEF

KERSTKOMEDIE
(LEESEXEMPLAAR)

Yves Caspar - 2010

Première door Compagnie Lowie op 11 december 2010, Antwerpen

Michel:	Dirk Bosschaert
Georgette:	Bea Duchateau
Albert:	Eddy Vereycken
Paula:	Lieve Vandormael
Jef:	Koen Vijverman
Marieke:	Veronique Moiës
Bomma:	Yves Caspar
Mil:	Gunter Reniers

Decor

De woonkamer van Michel en Georgette. Achteraan een brede doorgang naar de hal. In de hal gaat men links af naar de eetkamer en de slaapkamers en rechts naar de voordeur. Links is er een deur naar de keuken. Links een salon met tafeltje. Rechts een grote kerstboom. De hele kamer is smaakvol versierd met kerstdecoratie. Aan de inrichting van het huis is te merken dat Georgette en Michel niets te kort komen in het leven.

Deel 1

22 december, 19u

Kerstmuziek wanneer het doek opengaat. Georgette versiert de kerstboom. De doos met kersversiering staat naast haar op de grond. Michel staat er bij met in elke hand een kerstbal. Hij is in shock. Georgette schenkt geen aandacht aan Michel.

Michel Dat meent ge niet!

Georgette reageert niet.

Michel (roept) Georgette, dat meent ge nu toch niet?

Georgette Michel, alstublieft.

Michel Gij meent dat! Albert? Gij hebt Albert uitgenodigd?

Georgette Ja, Michel, ja. Ik heb Albert uitgenodigd voor kerstavond.

Ze wil de kerstballen uit Michel z'n handen nemen, maar die draait zich net om en stapt weg van haar.

Michel Albert. Mijn broer, Albert?

Georgette (neemt kerstballen uit een doos) Nee, Michel, koning Albert. En Paola komt niet mee, want die gaat haar kalkoen bij Filip en Mathilde eten.

Michel Dat kàn toch niet.

Georgette Waarom niet? Denkt ge dat Mathilde geen kalkoen in de oven kan steken? Met het kookboek van de boerinnenbond kan iedereen dat.

Michel (bij haar,roept) Mens, zijt gij op uwe kop gevallen? Zijt gij nu helemaal op uw kop gevallen?

Georgette Zeg!

Michel Ge hebt mij al veel toeren gelapt, maar nu hebt ge toch de hoofdvogel afgeschoten! Soms, hè, dan zou ik u....! Waarom hebt ge dat niet eerst aan mij gevraagd?

Georgette Wat gevraagd?

Michel Awel, mijn...mijn... mijn toestemming!

Georgette Michel, ge overdrijft.

Michel Ochot, ik overdrijf. Ik overdrijf, zegt ze. Awel, Georgette, ik zal u eens iets zeggen, hè! Ik overdrijf niet. Ik...ik...ik onderdrijf. Ik heb nog nooit zo...zo ondergedreven als nu.

Georgette *(blijft versieren)* Michel, alstublieft, het is kerstmis. Ge kunt voor één keer toch wel eens wat moeite doen om overeen te komen met uw broer. Wat is me dat nu!

Michel Nu nog schoner! Hij heeft ons bestolen, Georgette!

Georgette Nee, hij heeft geleend.

Michel Geleend en niet teruggegeven. Dat is stelen, Georgette. Dat is diefstal! Ge weet toch hoeveel geld die ons schuldig is? *(Georgette draait met haar ogen en lipt mee)* Achthonderdvijftigduizend frank!

Georgette *(zucht)* Ja, Michel.

Michel *(loopt rond met z'n kerstballen)* Jaren aan een stuk ben ik hem geld in z'n handen blijven duwen. "Och", zei ons ma dan, "help uw broer. Het is een sukkelaar. En gij kunt gerust wat missen. En hij zal het u wel terugbetalen."

Georgette *(zucht)* Ja, Michel...

Michel *(bij haar)* Maar hij heeft het niet terugbetaald, hè Georgette. Heeft hij het terugbetaald?

Georgette Nee, Michel...

Michel Nee, Georgette, hij heeft het niet terugbetaald, hè Georgette... Hoe dikwijls heb ik het hem gevraagd. Maar ik heb nooit één frank teruggezien. Nog geen eurocentje. Nog geen honderdste van een eurocentje. Vindt gij dat normaal, Georgette?

Georgette zucht

Michel Vindt gij dat normaal, Georgette?

Georgette Nee, Michel, ik vind dat ...

Michel Nee, gij vindt dat niet normaal. Niemand vindt dat normaal. Ik moet óók werken voor mijn centen, hè! Achthonderdvijftigduizend frank. Achthonderdvijftig-duizend. Dat is meer dan twintigduizend euro! Wat zeg ik? Eénentwintigduizend euro! Achterovergedrukt! Nooit meer teruggezien. En wat heeft hij met dat geld gedaan, Georgette?

Georgette *(voor zichzelf)* Opgezopen en aan de vrouwen gehangen.

Michel *(heeft Georgette niet gehoord)* Opgezopen en aan de vrouwen gehangen! Al dat geld! MIJN geld!

Georgette ONS geld, Michel.

Michel En wat doet madame nu? Madame Georgette? Wat doet ze? Ze nodigt die profiteur uit. Doodnormaal. Waarom niet. Op kerstavond dan nog wel. En ze gaat hem nog wat vol kreeft en kalkoen steken ook. De sukkelaar heeft ocharme nog niet genoeg gekregen. Dat versta ik nu niet, sè Georgette. Dat versta ik nu echt niet!

Georgette Hij is uw broer, Michel.

Michel “Hij is uw broer”, zegt ze. Gij praat al juist gelijk ons ma. Maar dat noem ik geen... (*inval*) Maar natuurlijk! Ons ma zit hier achter! Zij heeft tegen u gezegd dat ge hem ook moest uitnodigen. Heb ik gelijk of heb ik gelijk?

Georgette antwoordt niet.

Michel (*brult*) Georgette!

Georgette (*zucht, kalm*) Als ge het dan toch wilt weten, uw ma heeft inderdaad...

Michel Ziet ge ‘t, sè! Ziet ge ‘t, sè! Ik wist het! En wat heeft ze u beloofd in de plaats?

Jef op, schoenen in de hand. Hij zingt “Last Christmas”, gaat in de zetel zitten en trekt z’n schoenen aan.

Jef Ik ben weg, hè ouders.

Michel (*tegen zichzelf*) Achthondervijftigduizend frank!

Jef Hè?

Michel (*tegen Jef*) Meer dan eenentwintigduizend euro!

Georgette (*negeert Michel*) Jefke, manneke, gij zijt er kerstavond toch ook, hè.

Michel (*tegen zichzelf*) Zonder intrest.

Jef Natuurlijk, kerstavond is een familiefeest, hè ma.

Georgette Ja, dat zei ik ook juist tegen uwe pa.

Jef Dus ik zal er zeker zijn. (*recht*) Wie komt nog? Bomma?

Michel Daarover moeten uw moeder en ik nog eens...

Georgette (*negeert Michel*) Het zal gezellig worden, hoor. Gij, papa, ik, bomma en nonkel Albert en...

Jef Ge meent het! Nonkel Albert? *(tegen Michel)* En gij vindt dat goed?

Michel Ik...

Georgette *(snel)* Ja, voor papa is dat geen enkel probleem.

Michel Georgette, hier is het laatste woord nog niet over gezegd!

Georgette *(negeert nog steeds Michel)* Jaja, nonkel Albert. Gezellig, hè! Zeg, manneke en brengt gij niemand mee?

Michel geeft de kerstballen aan Jef en schenkt zichzelf grommelend drank in.

Jef Zoals?

Georgette Ik weet niet... een vriendin of...*(slikt)* een.... vriend

Jef *(op z'n tenen getrapt)* Ma, we hebben het daar al over gehad.

Georgette Jamaar, manneke, ge hebt er nu toch al lang de leeftijd voor. Ik begin mij af en toe een beetje zorgen te maken dat ge nooit eens een meiske meebrengt.

Jef En hoe zou dat komen, denkt ge?

Georgette Wat?

Jef Niks.

Michel *(terwijl hij van zijn whisky drinkt)* Achthondervijftigduizend frank.

Georgette Ik wil maar zeggen. Tegen mij kunt ge alles zeggen.

Michel Georgette, laat hem nu vertrekken, want wij moeten nog één en ander regelen.

Jef Heb ik nog nooit meiskes meegebracht, ma?

Georgette Jawel, maar... altijd maar ene keer en dan was het weer gedaan. Ge vindt precies, allé... ge vindt precies uwe draai niet goed bij de meiskes.

Michel Laat hem zelf zoeken naar zijne draai, Georgette.

Georgette *(heel ernstig)* Jef... het is geen schande

Jef Wat?

Georgette ...homosexualiteit.

Michel verslikt zich in zijn drank en snakt piepend naar adem

Jef Zeg ma!

Georgette Ik ben een moderne moeder, Jef. Tegen mij kunt ge het zeggen.

Michel *(met piepstem)* Georgette...!

Jef Luister, hè ma. Omdat ik geen meiske mee naar huis breng, wil dat daarom toch nog niet zeggen dat ik niet op meiskes val.

Grote zucht van opluchting bij Michel.

Georgette Jammaar, uwe kameraad...dinge...Gert...

Jef Geert!

Georgette Geert! Die is zo oud als gij en die is al jaren samen met die dochter van advocaat Debaele.

Jef Ja en dan?

Georgette En Steven...

Jef Sven!

Georgette Die is al getrouwd! Met dingske...

Jef Carolien

Georgette Carolien! Carolientje van dokter Desutter. Ik wil maar zeggen... Ge zijt van een leeftijd dat de meesten al... allé...

Jef Van de straat zijn?

Georgette Ja. *(snel)* Pas op, ik vind het echt niet erg dat ge hier nog woont, maar ik ga niet voor altijd uwe was en plas kunnen blijven doen. "Hotel mama" blijft niet voor altijd open, hè Jefke. En daarbij, ik zou gewoon graag eens kennismaken met een mogelijke schoondochter.

Jef Och, ge wilt graag eens... Weet ge nog Heidi, ma ?

Georgette Och...*(alsof het een vies woord is)* "Heidi".

Jef Ja, ma, Heidi! Dat was het eerste meiske dat ik mee naar huis heb gebracht. Ik was 18 jaar. Ene keer! En na die ene keer wou ze niet meer komen. Ze vond dat ze niet paste in onze familie. Kunt ge u dat voorstellen? En wie zou haar dat gevoel gegeven hebben, denkt ge?

Georgette Maar, schatteke... "Heidi"...dat was de dochter van... van een *(krijgt het bijna niet over haar lippen)* frituurbaas?

Jef Ja, en dan?

Georgette Ze wou de fituur van haar pa overnemen.

Jef Ja, dat weet ik. Weet gij wat dat opbrengt, een goeie frituur?

Michel *(voor zichzelf, heeft het gesprek totaal niet gevolgd)* Achthondervijftigduizend frank...

Georgette Maar manneke, dan zou gij ook iedere dag tussen de bouletten en de viandellen moeten staan. En uw haar is al zo vetzig van zijn eigen.

Jef Zeg!

Georgette Jamaar, dat zou alleen maar erger worden van altijd boven dat frietvet te hangen.

Jef Bianca? Kent ge die nog.

Georgette *(zucht en slaat ogen op)* Ja...

Jef Bianca hebt ge zo onder vuur genomen dat ze het diezelfde avond nog heeft uitgemaakt. “Gij zijt een toffe”, zei ze, “maar met uw ma als schoonmoeder kan ik niet leven”.

Reactie Michel: “tegen wie zegt ge het”

Georgette Maar enfin! Zei die dat?

Jef Ja, ma, dat zei ze.

Georgette Ja maar, schatteke... Bianca, dat was een kapster.

Jef Ja. En Veronique was verzorgster in het dierenasiel, Wendy was verkoopster in de C&A en Belinda werkte in de Colruyt. Ge hebt ze allemaal het gevoel gegeven dat ze te min waren voor onze familie. En nadat ze u één keer hadden gezien hebben ze mij gedumpt. Allemaal.

Georgette Schatteke, ge weet dat ik iets tegen de Colruyt heb.

Jef Had ze in de Delhaize aan de kassa gezeten, was ik nu al getrouwd en had ik vier kinderen, zeker? Dat is nu toch allemaal niet belangrijk. Ik moet ermee kunnen leven, niet gij!

Georgette Ik wil alleen het beste voor u, Jef.

Jef *(kortaf)* Het beste is dat ge mij zelf laat beslissen.

Jef duwt de kerstballen in de handen van Georgette.

Georgette Maar...

Jef Ik ben weg. Ge moet niet wachten.

Jef weg. Georgette loopt hem na tot in de gang.

Georgette Jamaar, Jefke, wacht efkes... Jef... *(streng)* Jozef!.... *(tot Michel)* Zijt ge nu content?

Michel Pardon?

Georgette Ge jaagt uwe eigen zoon het huis uit!

Michel Nu nog mooier! Ik heb geen woord gezegd.

Georgette Als gij mij niet zo op stang had gejaagd, dan had ik rustig met hem kunnen spreken.

Michel *Ik heb ù op stang gejaagd? We hadden afgesproken dat we Albert nooit meer zouden zien. Daar waart gij het mee eens. Ge vond hem een schande voor de familie. Ge hebt zelfs twee weken niet tegen mij gesproken toen ge hoorde dat ik hem dat geld leende. En nu ineens nodigt ge hem uit om op kerstavond hier zijne kerststronk te komen opeten.*

Georgette Awel ja...Ik... Ja, sè! Ik ben van gedacht veranderd.

Michel Zo ineens?

Georgette Zo ineens, ja! Kan dat niet?

Michel Nee, Georgette, dat kan niet!

Georgette Hij is en hij blijft uw broer. En Kerstmis is een familiefeest. En als ge uw ma daar nu een plezier mee doet.

Michel Ik versta toch niet waarom gij ineens zo met mijn ma begaan zijt! Het heeft potverdekke nooit geboterd tussen u twee.

Georgette Omdat nu... Ze...

Michel Wat?

Georgette Ja, sè! Albert komt. Punt uit. Ik ga daar verder niet meer over discussiëren. Ik ga mijn was uit de machine halen.

Ze duwt de kerstballen in de handen van Michel. Neemt de lege doos van de kerstversiering mee.

Michel Georgette, ik wil...

Georgette Nee, ik wil er niks meer over horen.

Michel Maar, potverdekke!

Georgette Zwijg en hang uw ballen in de boom. *(af)*

Michel Verdomme, hè. *(roept haar na)* Als ge maar weet dat ik het hier niet bij laat! Ge kunt niet álles hier in huis beslissen. Ik ben er ook nog! Ge belt hem af. Nu direct! ... Verstaan? ... Georgette?... *(zucht)* “Ja, Michel”.... *(voor zichzelf)* Achthondervijftigduizend frank...

Michel gaat zitten. Jef terug op. Neemt zijn gsm.

Michel Ik dacht dat gij vertrokken waart?

Jef Ik ben mijne gsm vergeten.

Michel Ze kan er wat van, hè jongen?

Jef En het ergste van al is dat ze het zelf niet beseft.

Michel Ze bedoelt het niet slecht.

Jef Dat weet ik wel. Maar soms, hè...! Ze kan mij het bloed van onder mijn nagels halen.

Michel Tegen wie zegt ge het, jongen. Tegen wie zegt ge het. Wat gaat ge doen vanavond?

Jef Ik ga naar de cinema.

Michel Ah, de cinema. Alleen?

Jef Pa, begint gij nu ook niet, hè!

Michel Sorry, excuseer. De cinema begot. Waar is de tijd dat ik daar nog eens geweest ben.

Jef Wat houdt u tegen?

Michel Och jongen... met uw ma heb ik elke dag cinema genoeg.

Jef *(lacht)* Een komedie, zeker?

Michel Een tragedie! Met dodelijke afloop als ze zo verder doet.

Jef Smijt haar buiten, jong. En zoek u een jong bloemmeke.

Michel Hela, vriend. Ge hebt het wel over uw moeder, hè. En uw ma is ook een bloemmeke. Al wat aan het verslensen, maar kom...

Jef Vergeet haar maar niet op tijd water te geven, uw bloem.

Michel Allé, jongen, vertel nu eens aan uw oude vader... is er echt geen bieke dat in uwe kop rondzoemt?

Jef Och pa... ik praat daar liever niet over.

Michel Ze heeft toch geen gelijk, hè? (*slikt*) 't Is toch geen mannekeshommel, hè?

Jef Zeg, pa!

Telefoon.

Michel Jamaar tegen mij kunt ge dat zeggen, hoor.

Jef Nee, pa, 't is geen mannekeshommel.

Michel (*neemt telefoon op*) Met Vanhemelrijck? Ah, dag ma.. (*tegen Jef*) 't is uw bomma (*lange uitleg*)...ja...ik...de trein van...(*luider*) de trein van...ja, ma... ja...half vier...en..ja..maar...en moet ik dan... ja, ma...ja..ja...ja, ma...Ja, dag ma. (*telefoon neer*) Het doet toch deugd om af en toe zo eens bij te praten met uw moeder.

Jef staat erbij, maar luistert niet echt. Hij is met z'n gedachten ergens anders.

Michel Ik moet haar overmorgen om 15u30 gaan afhalen aan het station.

Jef Hm?

Michel Uw bomma. Ik moet haar overmorgen gaan afhalen aan station. Hoe ga ik dat nu niet vergeten.

Jef (*afwezig*) Schrijf het op een briefke.

Michel Goed gedacht. (*schrijft op een briefje dat hij aan de telefoon vindt*) Ma, 15u30, station. Voila. Ik zal het hier goed in 't zicht leggen, op de hoek van de kast. Ik mag er niet aan denken dat ik haar daar zou laten staan. Ik zou nogal een post pakken, denkt ge niet?

Jef zit intussen in gedachten verzonken.

Michel Jef?

Jef Hè?

Michel Dat ik nogal een post zou... ja, kom laat maar zitten. Scheelt er iets met u? Is 't omdat u ma zo aan uw oren zaagt.

Jef Nee, pa, het is... Niks...

Michel Zeg, manneke, gij doet nu ineens zo raar. Ge weet toch dat ge alles tegen ons kunt zeggen.

Jef Tegen ons?

Michel Tegen mij. Uw ma, ja...(zucht)

Jef Neenee, 't is niks pa. Ik vertel het u wel als de tijd rijp is.

Michel Ah, de tijd is nog niet rijp.

Jef Nee.

Michel Dat is niet erg, jongen. Rap rijp, rap rot.

Jef Ja... allé... Tot straks.

Jef wil af. Aan de deur twijfelt hij nog even, maar gaat toch weg. Michel met z'n kerstballen naar de boom. Bekijkt de boom, zucht.

Michel Albert... godverdomme. (ziet de heiligenbeelden) Excuseer, Maria. Het was eruit voordat ik het wist.

Jef komt terug op, maar blijft staan aan de deur.

Jef Pa?

Michel Zijt ge weer iets vergeten, jongen?

Jef Pa... we moeten eens klappen...

Licht uit.

Belgisch volkslied en begin audio kerstboodschap van de koning.

24 december, middag

Georgette is verwoed aan het kuisen. Met spuitbus en een doek veegt ze alle meubelen schoon. Michel zit in de zetel en kijkt afwezig naar tv, naar de kerstboodschap van de koning, voeten op de salontafel, afstandsbediening in de hand .

Georgette Potverdekke, dat die...Michel, zet dat eens wat stiller. *(geen reactie)* Michel! Zet dat stiller! *(Michel zet tv stiller)* Dat die ellendige kerst en nieuwjaar toch maar rap voorbij zijn. Ik weet begot niet meer waar mijne kop staat. Nu ben ik mij hier weer in 't zweet aan het werken en mijn haar is al gedaan. Seffes begint dat weer te krullen gelijk zot. Ochot, da's waar, Michel, ge moet straks Monique nog gaan betalen, want ik zat daar zonder mijne portemonnee. "Da's niks", zei Monique – hef uw voeten op *(Michel heft zijn voeten op en Georgette veegt de salontafel af)* - , "kom het mij dan straks brengen". *(Michel legt z'n voeten terug op tafel)* Zeg, doe uw voeten eens van de tafel! Maar ik heb geen tijd, dus gij moet gaan, Michel. Ge moet toch het fonduevlees nog gaan halen en het brood en de gateau bij Willy. Godverdekke, 't is niet waar, hè... nu moest ik nog bellen om die Franse broden bij te bestellen en dat ben ik vergeten. Michel, belt gij anders eens rap. Zijn nummer ligt nog aan de telefoon. Michel? Michel!

Michel *(verstrooid)* Hm?

Georgette neemt de afstandsbediening en zet de tv uit.

Georgette Hebt gij eigenlijk wel een woord gehoord van wat ik gezegd heb.

Michel *(blijft naar tv staren)* Natuurlijk. Ge hebt Albert uitgenodigd voor kerstmis.

Georgette Begin nu weer niet over... pak de telefoon en bel naar Willy de bakker.

Michel Willy de bakker? Waarom?

Georgette *(opgejaagd)* Voor die...voor nog twee extra Franse broden.

Michel Waarom?

Georgette Hoe waarom?

Michel Hebt ge geen brood besteld?

Georgette Ja, maar ik denk dat het te weinig gaan zijn.

Michel Waarom? Hoeveel hebt ge er besteld?

Georgette Zeven.

Michel Zeven? En nu gaat ge er nog twee bij bestellen. Dat zijn er negen! Dat zijn bijna twee Franse broden de man.

Georgette Bij fondue wordt veel brood gegeten.

Michel Negen broden voor vijf man. Hoe lang gaat die fondue duren? Tot Pasen?

Georgette Michel, doe nu alstublieft niet moeilijk en bel naar Willy. Zijn nummer ligt daar..

Michel Had ge dan niet beter sandwiches...

Georgette *(brult hysterisch)* Bel naar die bakker!

Michel Kalm, kalm. Zo erg is dat toch allemaal niet. Zet u efkes. Ik zal direct bellen. *(Georgette valt uitgeput in de zetel, Michel zingt voor haar, heel zachtjes, terwijl hij het nummer van de bakker zoekt en belt)* Stille nacht, heilige nacht, alles slaapt, eenzaam waakt...*(luid in telefoon)* Willy!? *(Georgette schrikt zich een ongeluk)* 't Is Michel Vanhemelrijck hier. Kunt gij bij die bestelling van ons Georgette nog een extra Frans brood doen?

Georgette Twee!!

Michel Weet ge wat, Willy, maak er daar ineens twee van. Jaja, 't wordt een groot feest.... Ik kom dat straks halen. Goeie! Bedankt, hè Willy! *(telefoon neer)* Voila, 't is al geregeld. Nog iets?

Georgette Nee, alleen het vlees gaan halen en dan die bestelling bij Willy de bakker.

Michel In orde.

Georgette En Monique de coiffeuse gaan betalen.

Michel Monique gaan betalen. Ok.

Georgette En langs de Delhaize voor een paar flessen cava, want dat ben ik vergeten.

Michel Bakker, beenhouwer, Monique, Delhaize. Ok.

Georgette En een pak servetten.

Michel Servetten.

Georgette En maizena.

Michel Bakker, beenhouwer, Monique en in de Delhaize cava, servetten en maizena.

Georgette En Amaretto voor in mijne tiramisu.

Michel Amaretto. Komt in orde.

Michel gaat zitten, met zijn voeten op tafel en leest in de krant. Georgette recht.

Georgette Wacht, ik zal het opschrijven, want dat gaat ge toch niet onthouden.
(ze zoekt papier en vindt het briefje waarop staat dat Michel z'n moeder moet afhalen).

Jef op.

Jef Dag ouders.

Georgette Zeg, manneke, moet gij niks meer hebben van de winkel? Michel, doe uw
voeten van de tafel!

Michel voeten van tafel.

Jef Ja, gel voor mijn haar.. Zeg, hebt ge het gehoord? Ze geven sneeuw voor deze
avond.

Georgette 't Is niet waar! Een witte kerst! Hoe lang is dat geleden. Welke gel?

Jef Extra strong. Ze zeggen zelfs dat er "plaatselijk hevige sneeuwval" zal zijn.
(wijst op briefje van Georgette) Een tube, geen potteke.

Michel Laat ons dan hopen dat het begint vóór uwe nonkel Albert hier is. Dan geraakt
hij misschien niet weg met zijn auto.

Georgette Kom, zever niet. *(neemt zijn krant af en geeft het briefje)* Hier is uw briefke.
Michel, ge gaat niks vergeten, hè!

Michel Ge kent mij toch, schatteke.

Georgette Ja, juist daarom. Vertrek nu maar of ge zijt niet op tijd terug.

Michel Niet overdrijven, hè! Ik heb nog minstens vier uur.

Georgette Het is de dag voor kerstmis, Michel. Zijt gij de dag voor kerstmis al ooit
boodschappen gaan doen?

Michel Nee? Waarom?

Georgette Niks... Dat zult ge rap genoeg merken. Tot straks en zijt voorzichtig als het
zou sneeuwen.

Michel Ja. Allé...

Georgette En vergeet de kleine zijne gel niet.

Georgette begint te kuisen.

Michel *(tegen Jef)* En, ça va?

Jef Jaja.

Michel Gaat ge het doen zoals afgesproken?

Jef Ja.

Michel geeft z'n zoon een bemoedigende schouderklop.

Georgette Wat gaat ge doen?

Michel Euh... Zijn haar...

Michel legt het haar van Jef in de plooi

Jef Ja... euh... naar achter voor kerstavond...

Michel Met gel.... *(leest)* extra strong in een tube... Allé, mannekes, tot seffens....

Michel af.

Jef Ma, mag ik u eens iets vragen?

Georgette Natuurlijk manneke.

Georgette legt op haar beurt Jef zijn haar goed.

Jef Hoe zit dat nu feitelijk met nonkel Albert? Waarom hebt ge die uitgenodigd. 't Is nu toch ook niet dat het uwe beste kameraad is, hè.

Georgette Nee, maar... *(likt aan haar vingers en legt dan nog een spriet haar goed bij Jef)* Uw bomma heeft mij dat gevraagd. Ik doe het om haar een plezier te doen.

Jef Gij ons bomma een plezier doen? En dat moet ik geloven?

Georgette Uw bomma is een oud menske. Zolang gaat ze het niet meer trekken. Het is nu eenmaal onze plicht om haar een aangename oude dag te bezorgen.

Jef En vorige week zei ge nog: "ons bomma, daar zouden we beter een punt aan slijpen, want anders krijgen we die nooit in de grond."

Georgette Luister. Niks tegen uwe pa zeggen, hè. *(ze neemt Jef mee naar de zetel en beiden gaan zitten, geheimzinnig)* Vorige week heeft ze mij gebeld. Ze wou absoluut dat ik nonkel Albert vroeg, omdat ze de hele familie samen wou op kerstavond.

Jef: Ah?

Georgette: Ze had een "grote mededeling", zei ze.

Jef Wat voor mededeling.

Georgette Ja, dat weet ik niet, hè Jefke. Dat heeft ze niet gezegd. Maar ik kan al raden wat het is: *(geheimzinnig)* uw bomma... gaat uitdelen!

Jef Uitsdelen?

Georgette Snapt ge dat nu niet? Haar centen. Uw bomma is niet van de jongste en bompa heeft indertijd goeie zaken gedaan, dat weet gij ook. En nu wil ze persé haar twee zonen bijeen om elk een serieus voorschot op de erfenis te geven.

Jef Zijt ge nu niet wat veel aan het speculeren?

Georgette Wat kan het anders zijn? Neenee, ze gaat uitsdelen. Deze avond! En daarom wil ik dat alles perfect is. En dat we ons best doen om uw nonkel Albert op zijn gemak te stellen. Dan is uw bomma content en zal ze misschien nog vrijgeviger zijn. Wie weet zit er voor u ook een schone cent in.

Jef Geld interesseert mij niet.

Georgette Daar komt ge nog van terug, jongen, zijt gerust.

Jef Geld is toch niet alles?

Georgette Nee, maar geen geld is niks!

Jef Ik ga douchen. Om hoe laat komen de gasten?

Georgette Om zes uur.

Jef Ok, tot straks.

Georgette Bereid u al maar voor. Het wordt een spectaculaire avond!

Jef Ge moogt gerust zijn!

Jef af.

Georgette *(roept na)* Was uw haar goed, hè! *(tegen zichzelf, dromerig)* Dat wordt de schoonste kerstmis van mijn leven. Ik voel het!

Ze zingt terwijl ze verder poetst: "Money money money".

Kerstmuziek

24 december – 17u50

Michel *(op uit gang rechts)* Georgette! Dat is toch dat hemd met zonder strepen dat ik moest aan doen, hè. Georgette? *(tegen zichzelf)* Trek uwe plan, Michel.
(af)

Georgette *(op uit keuken, met dienblad vol glazen)* Gho... dat is al zo laat. Michel? Jef!
(zet dienblad op salontafel en telt de glazen) 1, 2, 3, 4, 5, 6. Bon.
Mijne chips! Michel! *(af keuken)*

Michel *(op met twee stropdassen)* Georgette? Allé, waar zit die nu? Georgette, welke plastron moet ik aandoen? Verdomme, hè. Nu heb ik toch al heel de dag het gevoel dat ik iets vergeten ben? Georgette! Welke plastron... Kom ik zal zelf kiezen. Die! *(af gang)*

Georgette *(op keuken)* Michel? Allé, riep die mij nu niet? Jef! De servetten... *(af keuken)*

Jef *(op gang links)* Ma? *(eet chips, neemt gsm)* Hey...ik ben het... kunt ge efkes naar de hoek van de straat komen? Ik zie u daar binnen vijf minuten. Ok... voorzichtig, hè!

Jef af (gang rechts) met kommetje chips

Georgette *(op met servetten)* Michel! Voila. Glazen, servetten, chi.. Waar is die chips. Ik had die hier toch neergezet? *(af keuken)*

Michel *(op)* Georgette, waar zijn mijn schoenen? Georgette? Ah, daar... *(neemt z'n schoenen en gaat af)*

Georgette: *(op)* Potverdekke, waar heb ik die nu gezet. Michel, uw schoenen staan hier, hè. Ik moet ze alleen nog blink... Allé, nu zijn die ook al weg. Waar staan die nu. Dat dat hier toch altijd allemaal de laatste moment nog moet gebeuren, hè.

Ze wil af, Michel komt op, met kerstmuts.

Michel Hohoho! Merry christmas!

Georgette Michel, doe niet onnozel. *(trekt de muts van zijn hoofd)* Waar is mijne chips?

Michel Welke chips?

Georgette *(hysterisch)* Potverdekke, hè. Ik heb dat kommeke ergens neergezet en ik weet niet meer waar. Ik weet begot niet meer waar mijne kop staat. Ah, ge hebt uw schoenen. Ge moet die nog blinken. *(roept)* Jef!

Michel neemt een boekje en wil in de zetel gaan zitten.

Georgette Halt!

Michel springt terug recht

Georgette Wat is dat?

Michel Dat? Een boekske. De Dag Allemaal.

Georgette Dat meent ge toch niet!

Michel Wilt ge dat ik de Knack lees?

Georgette Michel, die plastron!

Michel Wat is er met die plastron?

Georgette Dat is een versleten vod. Ik heb gisteren een splinternieuwe voor u gekocht. Hij hangt klaar in de dressing.

Michel *(gaat zitten)* Dat blijft nu toch allemaal gelijk!

Georgette Nee, dat blijft niet gelijk. Gij gaat nu naar boven, naar de dressing en gij doet die nieuwe plastron aan.

Michel Deze plastron is goed genoeg.

Georgette En ge poetst uw schoenen.

Michel Mijn schoenen zijn proper genoeg.

Georgette Het is kerstmis!

Michel Nee, Georgette, ik hou die plastron aan en ik poets mijn schoenen niet!

Georgette Michel, ge gaat...

Michel Nee, Georgette!

Georgette Maar ik heb speciaal...

Michel Nee, Georgette.

Georgette Ge kunt zo niet...

Michel *(brult)* Georgette, zwijg! *(Georgette durft niks meer zeggen)*
Gij hebt mij heel de dag van de ene beenhouwer naar de andere bakker gestuurd voor uw fonduevlees en uw kerststronken en uwe maizena. Ik heb alles bijeen drie uur en een kwartier staan aanschuiven. Ge hebt mij speciaal de oprit laten borstelen in de sneeuw en de vrieskou. Ge dwingt mij de avond door te brengen met mijn broer die ik niet kan rieken of zien en die mij achthonderdduizend frank schuldig is. Gij hebt mij verplicht een kostuum aan

te doen, terwijl ge weet dat ik niet tegen zo'n spannende kol rond mijne nek kan.

Georgette Michel, ge...

Michel Ssst! Mijn schoenen zijn goed zo. En die plastron. Die hou ik aan! Laat mij nu mijn boekske lezen. Ga u omkleden en zoek uwe chips.

Georgette *(geschrokken, tegen het huilen aan)* Ja, sè... *(af)*

Michel *(macho)* Voila! Een vrouw moet haar plaats kennen. *(leest)* "Wendy Van Wanten: Kerstmis met Franske is de hemel op aarde". Ja, kind, dan hebt ge nog geen Kerstmis met ons Georgetje meegemaakt. Maar wat ben ik nu toch vergeten...? *(staat op en roept in de gang)* Georgette, heb ik u die maizena gegeven?

Georgette *(off, nog kwaad)* Ja.

Michel Dat is het dan niet... En uwe amaretto?

Georgette *(off)* Ja. Michel, steekt die kaarsen op de salontafel nog rap aan.

Michel *(neemt vuur en gaat kaarsen aansteken)* Allé, da's nu raar, hè. Maar ik heb al heel de dag het gevoel dat ik iets vergeten ben.

Bel

Michel Georgette! Ze bellen!

Bel

Michel Georgette! Ze bellen!

Bel

Michel Georgette!! Godverdekke, hè! *(grommelend terwijl hij afgaat)* Dan sta ik uren in de rij bij de bakker en de beenhouwer en de Delhaize en dan moet ik nog zelf de deur open doen ook.

Af

Albert *(off)* Hohoho, merry christmas!

Michel terug op met Albert en Paula. Michel heeft geen oog voor Paula. Albert heeft een chique kostuum aan, een dikke gouden ketting en een kerstmuts. Hij heeft het kommetje chips bij. Paula is extravagant gekleed (korte rok, serieuze décolleté, behangen met goud en juwelen).

Michel *(trekt de muts van Albert z'n hoofd)* Doe niet onnozel.

Albert Hier! Chips!

Michel Hoe: “hier, chips”?

Albert Dat kommeke stond buiten op de vensterbank. Ik zeg: “’t zal toch niet buiten te doen zijn, zeker. ’t Vriest de stenen uit de grond. Maar met Michel weet ge nooit.” Altijd in voor verrassingen. Hè, broer!

Hij lacht en geeft Michel zo’n harde schouderklop dat deze een stuk naar voor vliegt.

Michel *(ziet Paula)* Ja? Kan ik u helpen?

Paula Hoe bedoelt ge?

Michel *(tegen Albert)* Stond die ook op de vensterbank?

Albert *(lacht)* Stond die op de vensterbank, zegt hij! *(schouderklop, Michel vliegt naar voor)* Michel, toch! Nog altijd even plezant als vroeger. Ge ziet dat ik niet gelogen heb, hè bolleke.

Hij geeft Paula een klop op haar billen. Ze springt omhoog. Georgette op

Georgette *(breed, overdreven joviaal en gastvrij)* Albert! Ge zijt er al. Welkom! Welkom!

Albert Ah, Georg-ette met de schone... oorbellekes. *(slaat arm om schouders Georgette en trekt haar tegen zich aan)* Hoe gaat het schoonzuske?

Georgette *(vindt dat ze er goed uitziet)* Zoals ge ziet. *(lacht)*

Albert *(ernstig)* Oei! Niet goed dan....

Hij laat haar los. Georgette kijkt hem sprakeloos aan.

Albert *(schouderklop, Georgette vliegt een stuk naar voor)* Dat is om te lachen, hè Georgetteke! Gij ziet eruit als een bijouke! Gelijk we van u gewoon zijn!

Georgette *(lacht gecharmeerd)* Merci, Albert.

Albert Mocht ge niet met mijn broer getrouwd zijn, ge zou mij kunnen krijgen! Potverdekke, ja! Hete truffel!

Albert lacht uitbundig en klopt op de billen van Georgette, die met een gil omhoog springt.

Albert: We mogen toch al eens lachen, hè Michel. Het leven is al triestig genoeg! Hè?

Albert lacht en geeft Michel weer een schouderklop. Paula kucht om de aandacht te trekken.

Georgette *(voornaam)* Dag madame.

Albert *(trekt Paula tegen zich aan)* Dat is nu mijne grote schat, zie!

Paula Goedenavond.

Georgette Goedenavond. Ik ben Georgette.

Michel Ochot, uw nieuwe vlam.

Albert Een beetje respect, hè broer!

Paula Ik ben Paula.

Georgette en Michel zijn even sprakeloos en kijken naar Paula.

Michel Albert en Paula... Als ge denkt dat ge alles hebt meegemaakt.

Georgette *(schudt de hand)* Aangenaam, Paula.

Michel Zijt ge dan toch meegekomen. Wat is't? Is Mathilde haar kalkoen mislukt?

Georgette Michel!

Michel Nochtans met de kookboek van de boerinnenbond kan iedereen dat, dacht ik.

Albert: Ochot, ja... Albert en Paola, nu versta ik het. Daar hadden wij nog nooit bij stilgestaan. Albert en Paula, bolleke! Da's een goeie. Da's een goeie, hè Georgette!

Albert en Paula lachen uitbundig. Albert klopt Georgette op haar billen. Ze springt omhoog. Hij geeft Michel een ferme schouderklop, die valt naar voor. Michel direct in de tegenaanval en laat z'n vuisten zien.

Georgette Michel! Ge moet maar niet teveel op hem letten. *(tussen haar tanden, tegen Michel)* Ik denk dat zijn plastron wat te fel spant.

Albert Ja, zeg! Die plastron! Wat hebt gij nu aan! Had ge nu echt niks beters liggen om uw broer te ontvangen?

Michel steigert, Georgette snel (gastvrij en breed):

Georgette Kom, zet u. We zullen hier in het salon het aperitiefke nemen voor we naar de eetkamer gaan.

Paula Zal ik de pakskes onder de boom leggen, Georgette?

Georgette Pakskes? Dat had ge niet moeten doen?

Michel Wat zit erin? Achthonderdvijftigduizend frank?

Georgette *(snel)* Ja, leg ze daar maar onder de boom, Paola... Paola! Ik had gedacht aan een cava als aperitief. Is dat goed voor iedereen?

Albert Cava? Is dat die dingen, die Spaanse...

Georgette Juist, dat is een Spaanse schuimwijn.

Albert Schuimwijn? Och nee, daar krijg ik het zuur van. Geef mij maar een pintje, Georgetteke.

Hij klopt weer op haar billen en gaat dan zitten.

Georgette Een pintje...

Paula *(legt pakjes onder de boom)* Awel ja, voor mij ook een pintje. Degelijk Vlaams, hè chouchou!

Albert Da's zeker dat, bolleke. Die Spaanse brol, daar zijn wij zo niet voor, hè.

Georgette Brol? Allé, Albert... Enfin, twee pintjes, dan.

Michel Zijt ge zeker dat ik die cava heb meegebracht?

Georgette Maar ja. Hij staat in de frigo *(af)*

Michel Wat ben ik dan toch vergeten?

Albert, Michel en Paula blijven achter . Er valt een lange, onwennige stilte. Albert en Paula naast elkaar in de zetel. Michel in de zetel er tegenover. Michel nors, Paula lacht onwennig.

Paula Ja...

Albert Ja...

Paula Toch een speciale sfeer altijd, hè, kerstavond.

Michel Ja, dat kunt ge wel zeggen...

Stilte

Albert Ge hebt precies pas getapisseerd.

Michel Ja.

Albert Schoon papier.

Paula Ja...

Michel Merci.

Albert Ik zou het zelf nooit kiezen, maar kom... 't is proper.

Terug lange stilte

Albert Nee, serieus Michel, die plastron...

Michel Begin alstublieft niet over mijne plastron!

Georgette op met fles Cava en enkele blikjes bier. Ze schenkt twee glazen Cava in. In twee andere champagneglazen doet ze bier. Albert drinkt z'n glas onmiddellijk ad fundum.

Georgette Voila, hier zijn we met de aperitief. Ja, excuseer, maar ik heb mijn laatste bierglas kapot gedaan in de afwas. Wij zijn zo geen bierdrinkers, ziet ge.

Paula Oh, wij wel, hè chouchou? Wij trakteren onszelf iedere dag op eentje, hè?

Georgette Eén pintje per dag is gezond, zeggen ze.

Paula Niet één pintje, hè. Eén bakske.

Georgette en Michel staren Paula aan.

Paula Pas op, gewone Jupilerkes, hoor. Geen zwaar bier. Een mens moet niet overdrijven, hè chouchou.

Albert *(kijkt diep in haar ogen, zwoel)* Drank is de duvel, bolleke!

Paula Ooh ja....

Paula en Albert lachen ondeugend naar elkaar, denkend aan alles wat ze al hebben uitgespookt toen ze teveel hadden gedronken.

Georgette *(lacht ongemakkelijk)* Ja, dat is zo. Gezondheid!

Albert z'n glas is al leeg. Hij neemt bier bij. Ongemakkelijke stilte. Er wordt wat gedronken en ongemakkelijk gelachen.

Georgette Fris, hè, voor de tijd van het jaar.

Michel Het is 24 december, Georgette, een hittegolf kunt ge nu moeilijk verwachten.

Georgette lacht ongemakkelijk. Stilte.

Georgette Wat doet u beroepshalve, Paula?

Paula Ik werk gij garage Demeulder.

Georgette *(interessant)* Oh, de Mercedesgarage?

Paula Ja.

Georgette En u bent de gerante? Of u doet de boekhouding?

Albert Ze is daar kuisvrouw (*kapt bier achterover*)

Paula (*fier*) Ja.

Georgette (*moet even verwerken*) Kui... Kuisvrouw? Ja..., dat moet ook gebeuren, hè.

Albert Ik heb uwe auto voor de deur zien staan, Michel. Gij rijdt nog altijd met Citroën?

Michel Degelijke auto's.

Albert Dat moet wel, want die van u is al zeker twintig jaar oud.

Albert en Paula barsten in overdreven lachen uit. Georgette lacht onwennig mee. Michel lacht niet.

Paula Chouchou, toch...

Albert Ik rij nu met een jaguar.

Michel (*verslikt zich weer*) Wablieft!

Albert Ik rij nu met een jaguar.

Michel Wablieft!

Albert (*roept*) IK RIJ NU MET EEN JAGUAR. Georgette, die moet zijn oren eens laten nazien.

Paula Mag ik bijtanken, Georgette?

Georgette Natuurlijk.

Paula schenkt bier bij.

Michel Gij rijdt met een jaguar? Gij moet mij nog zoveel geld en gij koopt u een jaguar?

Georgette (*tussen haar tanden*) Michel!

Paula Wij verplaatsen ons graag in stijl, hè chouchou.

Albert C'est ça, bolleke. (*klopt op Paula haar knie*) Aah... dat spint gelijk een jong poeske.

Paula (*gecharmeerd*) Oh, chouchou...

Albert Gij niet, hè bolleke. De jaguar. Gij brult gelijk een tijger!

Albert en Paula lachen uitbundig. Ze vergeten even het gezelschap, maken wat ondeugende tijgergeluiden en klauwen naar elkaar. Georgette en Michel weten zich geen houding te geven.

Albert *(terug serieus)* Enfin, deze zomer zijn we ermee naar Saint-Tropez gereden. Met de jaguar. Dat was een plezier. Met zo'n machien zijn er geen afstanden meer.

Michel Saint...

Georgette *(gebeitelde glimlach)* Tropez. Saint-Tropez.

Michel Met uwe jaguar naar Saint-Tropez?

Paula Ja. Schoon streek, hoor, de kotezuur. Persoonlijk vond ik het daar beter dan op de Seesellen, hè chouchou..

Michel De See...

Georgette *(gebeitelde glimlach)* sellen. Ze zijn naar de Seychellen geweest.

Michel Met welk geld?

Albert Ah, met mijn geld.

Michel *(recht)* Nee, met MIJN geld! Zijt gij op uwe kop gevallen?

Albert Zeg, Michel...

Michel Zijt gij niet beschaamd? In plaats van mij na al die jaren eindelijk mijn geld terug te geven, gaat gij liever naar de Seychellen en de kotezuur, in uwe dikkenekkenbak, met een vrouw die eruitziet als mijne kerstboom en die ge waarschijnlijk in één of ander louche café van de toog hebt kunnen plukken!

Albert *(beledigd, pakt Paula vast)* Hela, vriend, nu gaat ge te ver! Een beetje respect alstublieft! ... Mijne Jaguar is géén dikkenekkenbak.. En daarbij naar de Seychellen zijn we niet met de Jaguar geweest, hè bolleke.

Paula Nee, chouchou, dat gaat niet.

Georgette Ah, nee da's een eiland.

Albert Eilanden.

Georgette Ja.

Michel Met mijn geld!

Paula Over welk geld gaat het eigenlijk, chouchou?

Michel Over MIJN geld, bolleke. MIJN GELD!

Georgette *(tussen haar tanden)* ONS geld, Michel *(luchtig)* Chipske? Iemand?

Paula en Albert nemen chips.

Paula Dank u. 't Is er goeie...

Georgette Ja, met peper en zout...

Jef op.

Jef Aha! Nonkel Albert, sè!

Albert *(recht en bij Jef)* Het is niet waar! Maar dat is lang geleden! Onze Jean.

Jef Jef

Albert Jef! Jef, juist! Sorry jongen, *(tegen Michel)* Wat voor een naam is dat nu: Jef. *(tegen Jef)* Voor een jonge gast als gij. Hè! *(schouderklop Jef, die naar voor vliegt)*

Michel Hij is genoemd naar onze pa, dat weet ge goed genoeg..

Albert *(negeert Michel)* Hoe is het jongen? Potverdekke, gij zijt groot geworden. Bolleke, dat is nu mijn petekindje, Jean... Jef! Dat is Paula.

Jef geeft Paula een hand.

Paula Zeg maar "tante Paula" *(lacht uitbundig en trekt Jef tegen zich aan)*

Albert *(lacht mee)* "Tante Paula", zegt ze!

Albert pakt tevreden Paula én Jef vast, terwijl Paula nog steeds Jef omhelst.

Jef *(tussen z'n tanden)* Pa? *(wat is dat hier?)*

Michel Hou u gereed, jongen. Als nonkel Albert en "tant Paula" alle achterstallige Nieuwjaar en verjaardagen en goeie rapporten deze avond gaan betalen, dan hebt ge met één kruiwagen niet genoeg.

Albert *(minachting)* Tsss....dat gij toch altijd met geld in uwe kop zit, hè Michel. Allé, ik ben content dat ik u nog eens zie, Jefke *(schouderklop)*

Paula Zou ik nog een pintje kunnen krijgen alstublieft?

Georgette We gaan zo meteen aan tafel, tant Pau... euh...Paula.

Paula Da's niks, ik zal het wel mee naar tafel nemen. *(ze neemt een sigaret, zoekt vuur, maar heeft geen aansteker bij)*

Georgette Euh... sorry, Paula, nu wil ik niet onbeleefd zijn, maar wij roken niet in huis.

Paula Ge hebt groot gelijk, Georgette. Dat kruipt in uw kleren en in uw gordijnen. En uw behang wordt er geel van. Groot gelijk. *(steekt de sigaret op met de kaars op de salontafel)*

Georgette Euh... ja...

Albert Bolleke, ik denk dat de mensen liever hebben dat ge uw sigaretje buiten gaat oproken.

Paula Maar alle, chouchou, het vriest buiten.

Michel *(vliegt uit)* Bolleke, gij en uwe stinkstok: buiten! Nu! Als gij uw longen vol smeerlapperij wilt trekken, dat moet gij weten. Maar niet in mijne living!

Georgette *(tegen Michel)* Onze living.

Paula Hola hola, gij hebt al lang niet meer gemogen, zeker? Is dat uw idee van gastvrijheid? Dan is uw broer nogal een andere type.

Verliefde blikken tussen Paula en Albert.

Michel Georgette, hou mij tegen.

Paula Ik ben direct terug, hè Georgette. Ik geloof dat ge het niet gemakkelijk hebt, hè kind. *(vertrouwelijk)* Als ge eens wilt klappen, ik ben er voor u. Wij zijn nu tenslotte schoonzusters.

Albert Ik ga efkes mee, ik heb ook wel goesting in een sigaretje.

Georgette Niet te lang, hè. Ik ga mijn Sint-Jacobsschelpen in de oven zetten.

Albert Hebt gij vuur bolleke?

Paula Ja. *(neemt de kaars mee)* Wilt ge mijn pintje niet vergeten, Georgette?

Albert en Paula af

Michel *(barst uit)* Godverdommedegodvermiljaardenondeju!

Jef Pa! Het is kerstmis. Vrede!

Michel Godvermiljaar... Wist gij dat hij dat bolleke zou meebrengen?

Georgette *(rustig)* Natuurlijk.

Michel En gij hebt mij dat niet gezegd?

Georgette Gij hebt mij dat niet gevraagd!

Michel Sè hè, Georgette! Bij momenten zou ik u kunnen...

Georgette Dat is nu toch niet belangrijk. Ge krijgt deze avond de kans om het na al die jaren goed te maken met uw broer.

Michel *(pakt z'n das vast)* Ziet ge die plastron, Georgette? Ziet ge die lelijke, versleten plastron? Met die plastron hang ik mij nog liever op aan de takken van de hoogste boom in onze hof dan dat ik met dat crapuul aan tafel ga zitten.

Georgette Michel, ge moet hem een kans geven. Ik weet dat ge nooit naar mij wilt luisteren, maar nu moet ge luisteren. Echt waar. Ge gaat geen spijt krijgen.

Michel Wat wilt ge daarmee zeggen?

Georgette Niks, dat zult ge wel zien. Maar hou u kalm en blijf beleefd.

Michel Beleefd. Dat hij godverdomme met zijne jaguar en zijn bolleke naar sjakamakka rijdt!

Jef Is er nog Cava?

Georgette Neem maar, manneke. We gaan direct eten.

Jef Waar hebt ge die gekocht?

Georgette Papa heeft die in de Delhaize gekocht. Hij stond in reclame. Niet slecht, hè?

Jef Nee, bijlange niet.

Michel *(roept)* Zeg! Is er hier eigenlijk iemand die naar mij luistert?

Georgette We kunnen moeilijk anders, hè Michel. Heel de straat kan u horen.

Michel Ik ga niet met die twee aan één tafel zitten. Over mijn lijk!

Georgette *(dreigend)* Dat kan ook!

Jef Excuseer, maar ik moet efkes bellen. *(af)*

Michel *(wanhopig)* Georgette, alstublieft. Waarom doet ge mij dat nu aan? Ge weet dat ik hem niet meer wou zien. Waarom nodigt ge hem dan uit? En wat hij dan nog meebrengt.

Paula *(op)* Pakskes! Willen we de pakskes nu al opendoen?

Georgette Awel, ja. Maar ik ga eerst mijn Sint-Jacobsschelpen in de oven zetten. Dan kunnen we daarna aan tafel.

Paula Vergeet ge mijn...

Albert en Paula gaan naar de kerstboom kijken. Ze zullen ongemerkt achter de boom verdwijnen.

Georgette Nee, Paula, ik vergeet uw pintje niet *(tegen Michel, tussen haar tanden)*
Excuseer u.

Michel Wat?

Georgette Excuseer u!

Michel Gij zijt zot zeker?

Georgette Excuseer u of ge kunt de komende zes maanden op uw kin kloppen.

Michel Wat op mijn kin.. oh...

Georgette af. Michel ziet dat Paula en Albert verdwenen zijn. Langzaam begint de kerstboom echter heen en weer te schudden. Wat Albert en Paula allemaal achter de boom uitspoken, wordt aan de verbeelding overgelaten. Niet veel later komen ze achter de boom uit.

Michel Luister, euh Paola..

Paula Paula

Michel Paula, juist, Paula, euh... Mijn reactie was een beetje overdreven, misschien... ik zou mij daarvoor willen excuuu...excuuuu... excuuuu...

Albert Dat had hij nu als kind ook altijd, zie. Als hij nerveus werd, dan kreeg hij het nooit gezegd. Zeg het maar broerke: ex-cu...

Michel *(nors)* ...seren.

Paula Excuseren? Oh, Michelleke, maar dat is niet nodig. Ik versta dat dat raar is voor u om uw broer na zo lange tijd terug te zien. En dan brengt hij mij nog mee.

Paula lacht klopt Michel op z'n billen. Michel lacht onwennig mee.

Paula Kom hier, schoonbroer!

Ze zwaait hem over haar knie en geeft hem een kus op zijn voorhoofd. Georgette op.

Georgette Holala, grote liefde.

Paula lost Michel, die overdonderd in de zetel valt. Paula en Albert gaan zitten.

Michel Daar hebt ge geen gedacht van.

Albert Allé, komaan bolleke! Pakskes!

Georgette Jef!!!

Paula Ik moet nu wel zeggen, ik had geen tijd meer om naar de winkels te gaan.
Maar ik denk dat ik toch voor iedereen een passend geschenk heb gevonden.

Albert Het is het gebaar dat telt.

Georgette Heel juist. Allé, het eerste pakske. *(neemt het van onder de boom)* Van mij en Michel voor Paula.

Georgette geeft het pakje aan Paula en gaat dan naast Michel zitten.

Michel Awel ja, waarom niet... een pakske voor Paula...

Paula Och, ik als eerste.

Georgette Ladies first, hè.

Michel Amaai.

Por van Georgette.

Paula Ochot, wat zou dat nu kunnen zijn? *(maakt pakje open)* Oh... een collier.
Amaai. Kijk, chouchou.

Albert Amaai, bolleke! Zeg, dat heeft wat gekost.

Georgette We wilden graag dat Paula zich welkom zou voelen in de familie.

Michel Wilden we dat?

Georgette Ja, Michel, dat wilden we!

Paula Het is heel mooi. Ik ga het direct aandoen. Merci. Help mij eens chouchou.

Albert Ja, bolleke.

Hij helpt haar de ketting aan te doen.

Georgette Vindt ge het schoon?

Paula Héél schoon. Merci! Zie, chouchou, schoon, hè.

Albert Amaai... uw collierke moogt ge aanhouden straks.

Paula Ooh...

Ze lachen ondeugend. Opnieuw wat tijgerklauwen naar elkaar.

Georgette *(lacht onwennig, recht)* Ja, euh... Het volgende pakske. Voor wie is dit?

Paula Dat is van Albert en mij voor Michel.

Georgette Ooh!

Michel Allé...

Georgette geeft pakje aan Michel. Hij maakt zijn pakje open. Het is een fles motorolie.

Michel Motorolie. Allé...merci.

Paula Ja, ik zei het al, ik heb geen tijd meer gehad om nog naar de winkel te gaan. Ik heb iets meegebracht van de garage. Ik dacht: motorolie, dat kan een mens altijd wel gebruiken.

Albert Ah ja, op onze leeftijd moet het soms al eens gesmeerd worden, hè broer.

Paula Daar heb ik toch nog niks van ondervonden, chouchou.

Albert en Paula lachen uitbundig. Georgette lacht zuinig mee. Albert en Paula doen weer kort de tijger.

Michel: *(onderbreekt)* Volgend pakske!

Paula Zijt ge er content mee?

Michel Ik heb er altijd van gedroomd, Paola.

Paula Paula!

Michel Jaja. Volgend pakske!

Georgette staat recht en geeft een pakje aan Albert.

Georgette Dat is van Michel en mij voor Albert.

Michel *(roept)* Wat?!

Albert *(roept als tegen een slechthorende)* Dat is van u en Georgette voor mij! Merci, Georgetteke!

Michel Gaaf ge hem nog wat cadeaus geven?

Georgette: Michel...

Paula Doe open, chouchou!

Albert doet het pakje open.

Albert Amaai! Een portefeuille!

Georgette Echt leer.

Michel Ja, natuurlijk! Dat zal wel van pas komen.

Albert Ge moogt gerust zijn!

Michel Om al uw geld in te steken.

Paula Van Yves Renard, amaaï. Zou het kunnen dat ik die vorige week in de Aldi heb zien liggen als promotie?

Georgette *(beledigd)* Nee, Paula, dat kan niet zijn.

Albert *(ontroerd, staat recht)* Mannekes: merci! Echt waar! *(omhelst Georgette)* Merci, Georgetteke. *(doet z'n armen open om Michel te omhelzen, die blijft zitten)* Merci, Michel.

Michel *(nors)* 't is niks.

Paula Het volgend pakske is terug van ons. Daar Georgette, dat daar. Dat is van ons voor u.

Georgette *(neemt het pakje)* Dankuwel. Ik ben benieuwd.

Albert Dat zal wel!

Michel Ge moet er niet teveel van verwachten, Georgette. Ze zijn niet naar de winkel kunnen gaan.

Georgette heeft het pakje opengedaan. Het is een krik om banden te verwisselen.

Georgette Oh, een... een... wat is het?

Paula *(enthousiast)* Een krik!

Georgette Pardon?

Paula Een krik. Om uwe band te verwisselen.

Albert De vrouwen van tegenwoordig kunnen zelf hun mannetje staan, nietwaar. Als ge nog eens met platte band staat met die oude Citroën, dan kunt ge zelf uw reservewiel opzetten, Georgette.

Georgette Oh...euh...praktisch. Merci.

Michel Een krik...

Georgette Nu liggen er nog twee pakskes. Voor wie zouden die kunnen zijn?

Albert Eén van de twee is voor Jef. Waar zit die eigenlijk.

Georgette Hij was rap efkes bellen. Jonge gasten, hè. Ze zijn meer met hun GSM bezig dan iets anders. Jef!

Paula Ja, het wil wat zeggen, hè. Sjatten en Feesboek en wat is het nog allemaal.

Albert *(ernstig)* Ik vind dat spijtig. Het warme, persoonlijke contact tussen de mensen is heel aan het verdwijnen.

Paula: Ja...

Stilte

Georgette Ja...

Jef op.

Jef Ja, sorry, ik moest efkes...

Duim omhoog naar Michel: ze komt, alles loopt volgens plan.

Georgette Bellen, ja. Er liggen nog pakskes onder de boom. Eén is voor u. Het andere weet ik niet.

Albert Krijgt die jongen niks van u, Michel?

Jef Jawel, ik heb mijn cadeau deze week al gekregen Een schoon leren jas.

Paula Amaai! Waar hebt ge ze gekocht? In de C&A?

Georgette *(bijt op haar tanden)* Nee, Paula, niet in de C&A.

Paula De JBC?

Jef Nee, in Antwerpen op de Meir in een sjieke kledingzaak.

Georgette Het is een jas van Mexx

Albert Merckx? Ik dacht dat die alleen velos maakte.

Paula en Albert lachen weer uitbundig

Paula Mexx, hè chouchou, niet Merckx...

Michel Laat dat manneke nu toch ook zijn pakske opendoen. Wat denkt ge dat het is, Jef? Ik denk een bus sproeivloeistof voor uw ruitenwissers.

Georgette Zeg, mensen, drink intussen uw glas leeg, dan kunnen we aan tafel.
Jef *(met pakje in zijn handen)* Mag ik?

Georgette *(glazen)* Tiens, heb ik er nu één teveel gezet?

Paula Hoe wilt ge zeggen, Georgette?

Georgette Awel, ja, ik heb straks mijn glazen geteld, maar nu staat er precies één teveel.

Jef Mag ik het opendoen?

Michel Oh nee...

Jef Hoe nee?

Paula Ge zult verkeerd geteld hebben, Georgette.

Jef Zeg, mannen...

Michel Zeg dat het niet waar is.

Georgette Wat?

Michel Ik weet wat ik vergeten ben.

Bomma op in haar rolstoel, vol sneeuw, met een sigaret in haar mond en een handtas op haar schoot.

Bomma Awel?

Michel Dat was het! Ons ma! Dat was ik vergeten.

Iedereen recht.

Bomma Michel!

Michel Dag make. Nu moet ge mij toch excuseren, maar ik ben u helemaal vergeten te komen haaa...

Hij wou haar een kus geven, maar ze pakt hem bij z'n oor.

Bomma Zwijg, Michel!

Bomma trekt aan z'n oor, zodat Michel op z'n knieën valt. Jef legt met een zucht zijn pakje terug onder de boom.

Bomma Ik heb mijn eigen jarenlang weggecijferd om voor u te zorgen. Waar of niet?

Michel Ma, ik...

Bomma Zwijg, Michel! Ge zijt nooit iets tekort gekomen. Waar of niet?

Michel Ik...

Bomma Zwijg! Ik heb jaren uw billen schoongeveegd en uw overgeefsel opgeruimd als ge ziek waart. Ik ben nachtenlang wakker geweest als ge lag te janken en ik heb uren naast u gezeten om uw rekenoefeningskes te maken.

Michel Make, ik...

Bomma Zwijg! Ik heb uw oren uitgekuist en uw nagels geknipt, terwijl gij zat te schreeuwen als een varken dat ze aan het kelen waren. Ik heb uw studies betaald en de helft van uw trouwfeest.

Michel Ik weet het...

Bomma Zwijg! En dat is nu de dank die ik krijg? Ge laat mij bij dat weer in de kou staan aan het station? Schaam u, Michel! Schaam u! Awel? Zeg iets!

Michel Ik...

Bomma Zwijg! *(laat Michel los, dooft haar sigaret in zijn glas en steekt haar armen uit naar Albert)* Bèrke! Dag mijn klein manneke. Ik ben blij dat ik u terugzie.

Albert *(kus)* Dag ma.

Bomma Hoe is 't met u, mijne jongen?

Albert Goed ma.

Bomma Gij zijt vermagerd. Eet ge wel genoeg?

Albert Jaja, make. Mag ik u voorstellen aan Paula, mijn vriendin.

Bomma *(op haar hoede)* Paola?

Paula Paula.

Paula geeft een hand aan bomma. Bomma neemt de hand vast en bekijkt ze.

Bomma Kuisvrouw?

Paula Ja, madame...

Bomma Hè?

Paula Ja!

Bomma Ja, dat dacht ik al. Ik zie dat aan uw handen. Maar bon, ge werkt tenminste *(kijkt naar Georgette)* en dat kan niet van iedereen gezegd worden.

Jef Dag bomma.

Bomma Ah, ons Jefke. Kom hier en geef uw bomma een kus. Godverdekke, iedere keer als ik u zie zijt ge groter geworden.

Jef geeft bomma een kus.

Jef Dat kan niet, hè bomma. Nu zal ik toch wel niet meer groeien, zeker!

Bomma Dan zal 't zijn omdat ik in een karreke zit en alles van onderuit zie. Als ge oud wordt, 't is niet om mee te lachen. Zeker niet als uw eigen zoon u laat creperen in de kou.

Georgette *(snel)* Wilt ge iets drinken, ma?

Bomma Natuurlijk, wil ik iets drinken. Wat denkt ge dat ik ben? Een kameel?

Georgette Een cava?

Bomma Een cavia?

Albert Cava. Dat is Spaanse schuimwijn.

Michel Of liever een fruitsapke?

Bomma Doe niet onnozel, Michel. *(doelend op glas Paula)* Is dat bier?

Paula Ja.

Bomma Geef mij ook maar een pint. Bon, wat eten we? Of moeten we heel de avond op chips en cavia doorkomen?

Georgette Neenee, bomma. Ik heb Sint-Jacobsschelpen voorzien als voorgerecht en dan...

Bomma Georgette, hoe lang kennen wij elkaar al?

Georgette Euh.. Ja... Michel en ik zijn 35 jaar getrouwd... ik zou zeggen dat wij elkaar een jaar of zes, zevenendertig kennen.

Bomma Hoelang?

Georgette Zevenendertig jaar!!

Bomma Bijna 40 jaar. Dat is meer dan de helft van mijn leven en bijna twee derde van dat van u. Nu zou ik toch verwachten dat ge mij wat beter kent intussen.

Georgette Hoe wilt ge zeggen?

Bomma Ik ben algerisch aan alles wat uit de zee komt, Georgette.

Georgette Ooh, da's waar... Oh, bomma, daar heb ik niet aan gedacht.

Bomma Nee, daar hebt ge niet aan gedacht. Maar moet ik u herinneren aan de gevolgen van die garnalencocktail op uw trouwfeest.

Michel Nee! Nee, alstublieft niet.

Bomma Nee, hè!

Paula Wat waren de gevolgen, madam Vanhemelrijck?

Bomma Het enige wat ik mij nog herinner van dat feest, dat zijn de tegelkes op de wc, de kleur van 't wc papier en ik die met mijne kop in de pot hing, met op de achtergrond "Green green grass of home" van Tom Jones.

Paula *(verontwaardigd)* Allé, zeg. En zeggen dat u de helft van dat feest zelf had betaald.

Bomma Ja, ze hadden garnalencocktail op het menu gezet. En dan komt mijn schoondochter 35 jaar later af met Sint-Jacobsschelpen. Ge moet het durven, hè. *(ze giet het bier in één teug achterover)* Bon, wat moet ik hier doen om nog een pint te krijgen? En hebt ge geen echte glazen? Daar gaat toch niks in. Dat is een druppel op een hete plaat. .

Albert geeft bomma bier.

Albert Hier ma, ik zal nog wat bijtanken.

Bomma Merci, jongen. Gij weet wat goed voor mij is!

Georgette Ik heb nog soep staan. Dat smaakt toch ook altijd.

Bomma En dan?

Georgette Dan?

Bomma Na mijn talloor soep. Wat is 't dan?

Georgette Euh... fondue.

Bomma Fondue?

Georgette Ja.

Bomma Allé...gemakkelijk.

Paula Ja, fondue, dat is het beste. Anders staat ge heel den avond in uw keuken.
Dan mist ge toch de gezelligheid, hè.

Ongemakkelijke stilte. De gezelligheid is ver te zoeken.

Albert Ja...

Michel kucht. Georgette lacht. Bomma drinkt.

Georgette Ja...

Bomma Fondue...

Stilte

Bomma *(drinkt)* En dan? Chocomousse?

Georgette Een tiramisu.

Bomma Een wat?

Georgette Tiramisu!!

Bomma Wat is dat nu weer?

Geluid van de ovenbel.

Georgette Dat is de oven. Excuseer mij.

Bomma Vergeet mijn soep niet op te zetten.

Georgette af.

Bomma Zeg moet ik hier nog lang met die jas aan blijven zitten?

Jef Wacht, bomma, ik zal u helpen.

Jef helpt de jas uitdoen, omdat bomma zit, lukt dat niet makkelijk. Jef moet met alle macht aan de jas trekken om ze onder bomma uit te krijgen.

Bomma Allé, ge zijt dan toch alletwee hier.

Albert Natuurlijk, make. Een uitnodiging van mijn broer sla ik niet af, hè.

Bomma Ik vind het schoon van u, Michel, dat ge Albert gevraagd hebt. Echt. Ge ziet, als ge iets goed doet, zeg ik het ook. Da's waar, hè?

Michel Ja...

Bomma Dat is waar, hè Michel

Michel Ja.

Bomma Hè?

Michel Ja!! Maar waarom wou ge ons persé samen krijgen? Georgette zei dat ge een mededeling ging doen.

Bomma Jaja, alles op zijne tijd, Michel. Alles op zijne tijd. Maar ik heb inderdaad een grote verrassing.

Michel Een verrassing?

Bomma Met twee r-en, hè Michel. De verrassing met één r, daar ben ik nog niet aan toe. Tot spijt van wie het benijdt.

Paula Een verrassing met twee r-en? Spannend.

Bomma Voor u zo niet, hè Paola...

Paula Paula

Bomma ...wij kennen elkaar niet, dus veel verrassing zal het voor u niet zijn, kind. Maar de anderen gaan wit wegtrekken tot achter hun oren. Garantie! *(ze slaat weer haar bier achterover)* Awel, Jefke, waar is uw meiske? Michel, geeft mijn portemonnee eens uit mijn sjakosje.

Jef Ik heb geen meiske.

Bomma Ge hebt er geen?

Jef *(blik naar Michel)* Nee.

Bomma *(krijgt haar portemonnee)* Groot gelijk, mijne jongen. Profiteert van uw jong leven. Voor ge het weet hangt ge heel uw leven vast aan vrouw die elke dag aan uwe kop zaagt en Sint-Jacobsschelpen ineenflanst voor haar algerische schoonmoeder. Hier uwe kerstcadeau *(geeft vijftig euro aan Jef)*. Ik geef u geld, dan kunt ge kopen wat ge wilt.

Jef Merci bomma!

Geeft bomma een kus. Georgette op

Georgette De Sint-Jacobsschelpen zijn gereed. Uw soep ook, bomma. Zullen we aan tafel gaan?

Albert Graag! Ik heb honger als een beest.

Bomma Ik ga nog rap pipi doen. Da's van dat bier. En van drie uur te staan wachten aan het station. Jefke, ga eens met mij naar de wc.

Jef kijkt gechockeerd en zoekt hulp bij de anderen, die plots allemaal hun aandacht bij iets anders hebben.

Jef Ikke?

Bomma Gij, ja. Of iemand anders. Maar ik zou toch niet meer te lang wachten om te beslissen.

Paula *(snel)* Is 't langs daar, Georgette?

Georgette Jaja, Paula, volg mij maar.

Georgette en Paula snel af.

Jef Maar bomma...

Bomma Wat? Voelt ge u daar te goed voor? *(ze pakt de vijftig euro terug uit z'n handen)* Vergeet niet dat het dankzij mij is dat gij ooit geboren zijt, hè vriend!

Jef Jaja, maar...

Bomma Ik verwittig u: ik laat het lopen waar ik zit. En dan zijn we nog verder van huis, hè! En avant!

Jef *(zucht)* Ok, dan.

Terwijl Jef met Bomma afrijdt.

Bomma Ik heb pas een blaasontsteking gehad. Jongen, toch! Zeiken gelijk ne reiger zeggen ze dan. Dat is nu plat gezegd, hè. Maar 't is waar. Om de vijf minuten moest ik naar de cour. Ik denk dat het nog altijd niet helemaal uit mijn lijf is.

Jef en bomma af.

Michel Een krik en een bus motorolie! Zijt ge niet beschaamd?

Albert Michel...

Michel Gij moet mij nog achthondervijftigduizend frank! Plus intrest! Weet ge wat ik daar allemaal mee had kunnen doen?

Albert t' Is nu niet dat ge honger lijdt, hè broer.

Michel Nee, maar daar gaat het niet om! 't gaat om het principe. En versta mij niet verkeerd, Albert. Ik heb nooit getwijfeld om u dat geld te geven. Want ge zijt mijn broer en ik wou u echt helpen. Ik wou u helpen om uw leven op de juiste baan te krijgen. Als dat was gelukt met u achthondervijftigduizend frank

cadeau te doen, awel, met plezier dan... Dan het had het mij zelfs niks kunnen schelen dat ik ze niet terug kreeg.

Albert Da's schoon van u.

Michel Maar wat hebt ge gedaan? In plaats van te werken met dat geld? Ge hebt alles opgezopen en aan de vrouwen gehangen...

Albert Niet alles, Michel... En trouwens, die tijd is voorbij.

Michel En weet ge wat ik nog het ergste vind? Niet dat IK dat geld niet terugkrijg. Maar dat mijn zoon hier het slachtoffer van is. Met achthondervijftigduizend frank hebt ge al een heel schone auto. Of een stuk bouwgrond.

Albert Voor dat geld hebt ge tegenwoordig geen bouwgro...

Michel ...maar ik zeg u één zaak, "broer". Van zodra deze stille nacht, heilige nacht voorbij is en ons ma haar "grote mededeling" heeft gedaan, pakt ge uw Paula en ge trapt het af. En daarna wil ik u niet meer zien. Hoort ge 't? Nooit.

Albert Wat zegt gij nu. Ge zijt mijn broer, Michel

Michel Ik heb geen broer meer. *(af)*

Albert blijft alleen achter en denkt na over wat Michel zei.

Albert *(zucht, voor zichzelf)* Michel, toch...

Albert af naar de eetkamer. Jef duwt bomma op. Hij is zwaar getraumatiseerd en staart voor zich uit. Houdt halt in de living.

Bomma Allé, manneke, mijne taloor soep wordt koud. Jef!

Jef duwt bomma naar de eetkamer. Over haar schouder geeft bomma de vijftig euro terug.

Bomma Sint-Jacobsschelpen, zei ze. Kunt ge het geloven?

Licht uit. Kerstmuziek

24 december – 22u

Jef (belt) Ze zijn klaar met eten. Mar jawel... Dat zal allemaal wel meevallen.
Onze pa weet er al van... Ok, voorzichtig! (duwt af)

Iedereen op vanuit de eetkamer. Albert duwt bomma.

Paula Dat ge u daar toch altijd aan overeet, hè, die fondue. Ik voel mij zo vet als een koe.

Albert (lachtend) Goed gekookt, Georgette.

Bomma Ja...fondue maken kan Georgette als de beste. Er is niemand die zo goed olie in een panneke kan gieten als zij.

Georgette (lacht groen) Haha, bomma, toch...

Michel Pas op, ma, da's toch moeilijker dan ge denkt hoor. Want sinds kort hebben we ook motorolie in huis. Ge moogt u niet vergissen.

Paula Ah nee, of ge bakt uw vlees in de motorolie.

Paula lacht uitbundig. De anderen bekijken haar. Niemand lacht mee.

Paula Allé... dat is toch wat ge wou zeggen, hè Michel?

Ze blijven haar bekijken, dan plots:

Albert Waar haalt ge uw fonduevlees, Georgette? In de Colruyt?

Georgette Nee, in de Delhaize. Ik ga niet zo graag naar de Colruyt.

Paula Allé, nu Georgette, da's toch een geriefelijke winkel. En ge zijt zeker van de laagste prijs.

Bomma Dat is het nu juist. Ze wil niks met de laagste prijs.

Paula (lacht) Oei... toch geen snob zeker, Georgetteke.

Georgette Neenee, ik heb niks tegen...(doelend op Paula) goedkoop.

Bomma Wat zei ze?

Michel Dat Georgette niks tegen Paula heeft!!

Bomma Dat zou er nog aan mankeren. Ge had wel veel teveel Frans brood, Georgette. Wat dacht ge? Dat het Belgisch leger kwam mee eten?

Bomma steekt een sigaret op.

Georgette Michel...!

Michel Ma! Euh... Georgette heeft... alle, Georgette en ik hebben dat niet zo graag dat er gerookt wordt in huis.

Bomma Wat wilt ge zeggen?

Michel Wij hebben niet graag dat er in huis gerookt wordt!!

Bomma Ja?

Michel Wat.. ja?

Bomma Ja... en wat wilt ge nu zeggen. Stuur ge mij terug de kou in. Hebt ge mij nog niet lang genoeg in de ijzel laten staan?

Georgette Ik zal u een fleece'ke geven.

Ze neemt een dekentje en hangt het over bomma haar schouders.

Bomma Een wat? Een vlieske?

Jef Een sazieke!

Bomma *(tegen Paula en Albert)* Die meent dat, hoor!

Albert Wij gaan wel mee met u naar buiten, ma. Dan kunnen we elkaar warm houden.

Paula Ja, ik heb ook wel goesting in een trekske.

Bomma Hè?

Albert Dat Paula ook goesting heeft om te trekken.

Bomma In mijne tijd kon ge overal roken. Nu bekijken ze u als een crimineel als ge een sigaretje bovenhaalt. Ongezonder zeggen ze dan. Ik rook van mijn zevende. Zie ik er ongezond uit misschien?

Terwijl ze afgaan.

Bomma Antwoord mij, Albert. Zie ik er ongezond uit? Hè?

Albert Nee, ma. Ge ziet er heel gezond uit.

Bomma Voila, ik wil maar zeggen. Gerookt spek bederft niet!

Ze zijn weg.

Michel Goed gedacht, Georgette. Albert uitnodigen: goed gedacht.

Georgette We moeten nog efkes op onze tanden bijten, Michel. Uw ma zal direct wel zeggen waarom we deze avond allemaal samen moeten zijn.

Michel Gij hebt weer geld geroken, hè? Dan verdraagt ge alles. Ons ma is u al de hele avond aan het koeioneren. Normaal zou ge haar al lang van antwoord gediend hebben.

Jef Ma, denkt dat bomma gaat uitdelen.

Georgette Jef!

Michel Dat weet ik wel, dat ze dat denkt.

Georgette Alles wijst erop, Michel. Ze wil haar twee zonen samen hebben, ze heeft een belangrijke mededeling, ze probeert ons al de hele avond op ons paard te krijgen om te zien hoeveel we van haar kunnen verdragen... Ik zeg het u: volgend jaar zitten wij op kerstavond met haar geld in Sankt-Moritz, ge zult zien.

Michel Och Georgette...

Albert op.

Albert Zeg , hier staat iemand voor de deur.

Michel Laat mij raden, de kerstman met een kar vol krikken en bussen motorolie.

Albert Een meiske. Ze ziet blauw van de kou.

Michel Blauw? Zijt ge zeker dat het smurfin niet is?

Jef Pa, doe niet onnozel. Waar is dat meiske?

Paula op met Marieke, hoogzwanger, bibberend, bomma haar deken rond zich. Bomma rijdt er achteraan.

Georgette Maar kindje toch. Kom, zet u efkes. Dan kunt ge u verwarmen.

Georgette leidt Marieke naar de zetel.

Paula Ze stond ineens in de hof voor het huis.

Georgette Zo alleen op kerstavond, ocharme. Een glaaske cava?

Jef Ma!

Georgette Ochot, excuseer, kind. Zeg, maar gij staat op springen. Wat loopt gij nu op kerstavond rond in de sneeuw en de kou?

Paula Oh, chouchou, 't is precies het kerstverhaal. *(tegen Marie)* Zijt maar gerust kind, ge hebt de stal gevonden.

Georgette Zeg! Stal, zegt ze...

Albert Hoe is uwe naam, kind?

Marie *(stil)* Maria.

Bomma Hoe?

Stilte

Marie *(duidelijk)* Maria!

Iedereen kijkt naar elkaar en dan naar Marie. Kerstmuziek.

Pauze

Deel 2

Marieke in de zetel met een tas chocomelk. Bomma, Jef, Paula en Albert zitten rond haar. Michel en Georgette staan afgezonderd. Bomma eet chips.

Georgette Ze zijn ons voor de zot aan het houden, Michel.

Bomma Smaakt het, kind?

Michel Allé, Georgette...

Marie Ja, mevrouw, dank u.

Georgette Seffes komt hier één of andere cameraploeg van de tv binnen, ge gaat dat zien.

Paula Ik wil ook nog wel iets drinken.

Georgette “Verborgen camera” zullen ze roepen.

Paula Nog een pintje?

Bomma Stel geen stomme vragen, Paola.

Georgette Maria heet ze.

Paola Paula! Ja, dus... Albert?

Albert Ja, ik wil ook nog wel.

Georgette Ge gelooft het niet...

Paula Jef?

Michel Georgette...

Jef Nee.

Paula af om bier te halen.

Georgette Vindt gij dat normaal dat zo'n meiske heel alleen, hoogzwanger over straat loopt in de vrieskou? Op kerstavond.

Michel Georgette, misschien moet ge...

Georgette *(roept)* Jef! Jef!

Jef bij Georgette en Michel. Jef en Michel bekijken elkaar.

Georgette Wie is dat? Kent gij dat meiske?

Jef Maar nee.

Michel Jef?

Jef *(nadrukkelijk)* Nee, pa! Ik ken haar niet.

Georgette Die kan hier niet blijven, hè!

Jef We kunnen haar toch niet terug de sneeuw in sturen, hè ma.

Georgette Waarom niet?

Jef en Michel bekijken Georgette. Bomma geeft intussen de chips door aan Albert.

Georgette Ok, ja, dat kunnen we niet doen. Maar hier blijven kan ook niet. Dat is een wildvreemde. Godweet wat is die van zin.

Jef Bekijk haar ma, veel kwaad zal ze niet kunnen doen, hè.

Georgette Seffes breekt die haar water.

Michel Wat?

Georgette In onze zetel, hè Michel. Dat zijn plekken, die krijgt er nooit meer uit.

Michel Nee, hè zeg! Jef!

Georgette Kom, stuur ze weg.

Jef Maar ma...

Georgette Michel, nu!

Jef Pa?

Michel Ja, Georgette, dat gaat niet. Ik stuur dat kind niet terug weg.

Georgette Potverdekke, zeg! Dan doe ik het zelf.

Michel Nee, Georgette!

Georgette Excuseer, juffrouw. We hopen dat ge het intussen al terug wat warmer hebt.

Marie Jaja, dank u, mevrouw. Ik vind u heel sympathiek. U bent heel gastvrij.

Georgette Euh... Och ja, we moeten mensen in nood helpen, nietwaar.

Paula op met bier.

Georgette Maar nu zal u spijtig genoeg toch moeten vertrekken, want...euh...
awel ja, euh... Ik heb maar voor zes man tiramisu.

Albert Er is wel nog een stukske Frans brood als ge wilt.

Marie Nee, dank u, ik moet niks hebben. Ik denk niet dat ik het zou kunnen
binnenhouden.

Michel Euh...ik zou u toch willen vragen om alles binnen te houden zolang ge in onze
zetel zit.

Marie Ik ben u tot last. Ik zal vertrekken, dan kan u rustig uw feestavond
voortzetten.

Jef Nee! Ma?

Michel Georgette, alstublieft!

Georgette *(zucht)* Wie zijt ge, kind? Waar is uw familie? Waar is uwe echtgenoot.

Marie Ik heb geen echtgenoot. Ik ben niet getrouwd!

Albert Zijt ge niet getrouwd?

Marie Nee.

Albert En toch in positie.

Georgette Ge gaat ons nu toch niet vertellen dat ge van de Heilige Geest in verwachting
zijt geraakt, want dat zou erover zijn, hoor.

Marie Neenee, er is natuurlijk wel een man... alleen, wij zijn niet getrouwd.

Georgette Gij zijt in verwachting zonder getrouwd te zijn!

Albert Nu niet de tante non gaan uithangen, hè Georgette. We weten allemaal dat het
bij u van moetes was toen gij trouwde.

Paula 't Is niet waar!

Jef Ma?

Paula Dat had ik van u niet verwacht, Georgette. Gij zijt nog een grotere slet dan
ik... *(iedereen bekijkt Paula)* ... was. Dan ik was! *(ongemakkelijke stilte)*
Chipske?

Albert *(neemt sigaretten)* Ik ga nog een trekske doen. Gij ook, bolleke?

Paula Nee, chouchou, ik ga het kerstverhaal nog efkes blijven volgen. Misschien kom ik nog meer interessante weetjes te weten over Georgette, hè Georgette *(lacht)*

Albert af

Georgette Ja, zeg, we wijken af van het probleem. Maria...

Marie Zeg maar Marieke, dat doet iedereen. Ik ben genoemd naar mijn grootmoeder, maar “Maria” is toch wat ouderwets, hè.

Georgette Marieke, uw ouders, waar zijn die?

Jef en Marie: Op vakantie.

Marie Ja, euh... Die zijn op skivakantie in Sankt-Moritz.

Georgette Hoe weet jij dat, Jef.

Jef Wat?

Georgette Dat de ouders van Marie op vakantie zijn?

Jef Ja...ik dacht dat wel.

Michel Ah ja...waar zouden ze anders zijn, hè Georgette?

Paula Sankt-Moritz. Amaai. Dat zijn dan geen sukkelaars.

Marie *(bescheiden)* Bwa... Mijn papa is Jean-Luc Degroef.

Georgette Degroef? Kan ik hem kennen?

Marie Kent u die grote betonfabriek?

Georgette Degroef nv?

Marie Ja.

Georgette *(plots heel erg joviaal)* Degroef nv!! Michel, hoort ge het? Degroef nv. Maar kindje toch. Gij blijft hier deze avond. Ik zou niet willen dat ge terug de kou in moet.

Albert op

Albert Zeg, mensen, hier staat iemand voor de deur.

Michel Zou jij niet stillekes stoppen met roken? Iedere keer dat ge buiten gaat, komt ge terug met iemand die voor ons deur staat!

Albert Jamaar, dit is wel een heel speciale!

Michel Als 't een herder is, zeg dan dat hij zijn schapen moet buiten laten.

Albert Hij zegt dat hij voor u komt, ma...

Bomma Voor mij? ... Mil?

Mil op. Een stokoud mannetje, potdoof, steunend op een wandelstok.

Mil Goeienavond.

Bomma Mil! Hebt ge het goed gevonden?

Mil Hè?

Bomma Hebt ge het goed gevonden!!

Mil Ja.

Bomma En met de sneeuw? Niet teveel miserie gehad?

Mil Hè?

Bomma *(roept)* Met de sneeuw? Niet teveel miserie gehad?

Mil Nee.

Bomma Georgette, geef Mil een pint bier.

Georgette Euh... mijnheer er is ook...

Bomma Ja, er is ook cavia, dat weet ik, maar Mil drinkt bier, gelijk iedere normale mens. Mil, dat is mijne zoon: Albert.

Mil Hè?

Bomma Dat is mijne zoon, Albert! Albert, Mil.

Albert Aangenaam.

Mil Ja.

Ze schudden elkaar de hand.

Bomma En dat is Michel, mijn oudste.

Mil Hè?

Bomma (roept) Dat is Michel, mijne oudste! Geef toe, Mil: 't Ziet er een sympathieke uit.

Mil Hè?

Bomma (roept) Dat hij er sympathiek uitziet!!

Mil Ja.

Bomma Maar vergis u niet, 't is een ondankbare kloot. Hij heeft mij drie uur laten wachten aan het station. Ik heb van miserie een taxi naar hier moeten nemen.

Mil Hè?

Bomma Ja... En dat is Georgette, mijn schoondochter. Op 't eerste zich een madam chichi, hè?

Mil Ja...

Bomma Dat is ze ook.

Georgette (lacht onwennig) Bomma, toch... met uw grapjes...

Bomma stelt de anderen voor, Mil schudt iedereen de hand.

Bomma Dat is de kuisvrouw, die ken ik zelf niet, en dat is een ongehuwde zwangere die hier ineens voor de deur stond, die ken ik ook niet. En dat is Jef, mijn kleinzoon.

Mil Hè?

Bomma Hè? Mijne kleinzoon! Jef!!

Mil Ja...

Bomma Allé, iedereen kent nu iedereen. Ik hoop dat wij allemaal goed overeen gaan komen.

Stilte

Mil Hè?

Bomma Dat ik hoop... Ja.

Jef Zeg, bomma... en mijnheer is...?

Bomma Mijnheer is de kerstman.

Stilte. Iedereen kijkt Mil met grote ogen aan.

Bomma Zeg, onnozelaars, dat was maar om te lachen, hè! 't Is al genoeg dat Maria van Nazareth hier in de zetel zit.

Georgette Ja... nu zou ik toch graag weten... pas op, bomma, ik vind het niet erg dat ge nog mensen hebt uitgenodigd, maar ge verstaat toch dat dat nu een beetje een vreemde situatie is?

Mil Hè?

Bomma Ze vindt het een vreemde situatie!! Waarom? Omdat ge geen trimisu genoeg hebt voor ons allemaal? Zijt gerust, ik zal die van mij wel aan Mil geven. Ik vertrouwd geen eten met een vreemde naam. *(tegen Mil)* Voor ge het weet heeft ze er iets uit de zee ingedraaid.

Mil Hè?

Paula Vis in tiramisu? Oei, Georgette, dat had ik niet gedaan...

Georgette Maar ik heb geen vis...

Bomma Bon, de spanning heeft lang genoeg geduurd. Ik heb u gezegd dat ik een mededeling had. Awel, hier is ze: ik ga trouwen!

De bom slaat in. Iedereen is sprakeloos en bekijkt bomma en Mil met grote ogen.

Michel Hè?

Bomma Ik ga trouwen!!

Michel Wat?

Bomma Dat ik ga trouwen! *(tegen Mil)* Mijne zoon hoort niet goed.

Mil Hè?

Bomma Dat Michel niet goed hoort.

Mil Da's ambetant.

Albert Ma... trouwen... Met Mil? Gaat gij trouwen met Mil?

Bomma Nee, met de paus van Rome. Natuurlijk met Mil. Het zou maar onnozel zijn mocht ik Mil hebben uitgenodigd om te zeggen dat ik met iemand anders ga trouwen, hè.

Michel Tr...tr...tr...

Bomma Trouwen.

Michel Met Mi.. Mi...

Bomma Met Mil.

Michel Op uwe lee.. lee.. lee..

Bomma Op mijne leeftijd.

Michel Godv... godv...

Bomma Godverdomme, dat had ge niet zien aankomen, hè zoon.

Georgette Maar bomma... was dat de mededeling? En de verdeling...?

Bomma De wat?

Georgette *(roept)* De verdel... *(stiller)* de verdeling...

Bomma Is dat alles wat gij te zeggen hebt, madam chequeboek? Ik had het kunnen weten!

Mil Hè?

Bomma Uw toekomstige schoondochter wilt geld!

Mil Ja?

Paula Proficiat, madam! En mijnheer! Echt waar, proficiat. Ik vind dat zo schoon! Op uw leeftijd. En als ge een bestemming zoekt voor de huwelijksreis, dan kan ik de Seesjellen aanraden. Héél schoon.

Bomma Merci, kind. Toch iemand die blij voor ons is.

Jef Ik ook, bomma! Proficiat! Echt waar! Maar 't is toch efkes verschieten, dat verstaat ge. En zijt ge van plan om nog kindjes te maken?

Michel verslikt zich in zijn drank

Bomma Nee, manneke, de productie ligt al lang stil. En maar goed ook. Vijftig procent kans dat het een kwiet is gelijk uwe pa.

Michel Zeg, merci, hè.

Albert Allé, dan zitten we binnenkort weer op het feest, hè Mil! Welkom in de familie! *(dreigend)* Ge kunt zorgen dat ge goed voor haar zorgt of het zal uwe beste dag niet zijn, hè vriend!

Mil *(schrik)* Ja...

Albert Dat was maar om te lachen, hè Mil. Ik zie dat toch direct dat gij geen kwaad in u hebt! *(hij geeft Mil een schouderklop, waardoor deze bijna valt)*

Paula Kalm, chouchou. Straks breekt ge iets.

Jef Allé komaan mannen, daar moeten we een toast op uitbrengen.

Iedereen neemt een glas. Georgette de fles cava. Michel en Marieke niets.

Albert Michel!

Michel neemt zijn glas met tegenzin.

Jef Op ons bomma en op Mil, het jonge koppel...

Michel Amaai...

Jef Dat ze samen heel gelukkig mogen worden en nog veel jaren in goede gezondheid van hun getrouwd leven mogen profiteren. Hiep hiep hiep...

Iedereen behalve Georgette en Michel Hoera!

Michel *(nors)* Hoera...

Albert Santé!

Bomma geeft Mil een kus. Ze drinken. Michel kapt zijn glas in een teug achterover, Georgette, nog altijd in shock, drinkt aan de fles.

Paula En gaat u in 't wit?

Michel Maar enfin...

Bomma Natuurlijk. Met een lange sleep en een voile voor mijn gezicht. Met alles erop en eraan. En Michel, gij moogt rozenblaadjes voor ons uitstrooien als we de kerk binnengaan. Gelijk in de film.

Paula *(lacht)* Och ja! Ik zie hem al lopen.

Albert Maar hij mag u niet komen halen om naar de kerk te gaan. Dat zal ik wel doen. Anders staat ge daar misschien drie uur te wachten en moet ge van miserie een taxi nemen.

Bomma Ja, zwijg stil...

Albert Pas op, trouwen in zo een oude Citroën, dat heeft wel iets.

Michel Is 't nu gedaan met uw gezever. Hebt ge allemaal nog niet genoeg op mijn kap gezeten?

Bomma We mogen toch al eens lachen, zeker. Het leven is al triestig genoeg.

Albert Heel juist! Het wordt tijd dat dat feest hier een keer losbarst. Jefke, kunt ge niet eens wat muziek opzetten?

Jef Natuurlijk.

Bomma Ze gaan wat muziek opzetten, Mil.

Mil Hè?

Bomma Muziek opzetten!

Michel Jef, denkt ge niet dat het een goed moment is om...

Jef gaat een cd opzetten.

Jef Straks, pa... Wat hoort ge graag, Mil?

Mil Hè?

Jef Ja... laat maar.

Paula *(tegen Marieke)* Gaat het nog, kind?

Marieke Jaja...

Muziek start. Suggestie "Una paloma blanca"

Albert Ah! Hebt ge goesting, bolleke?

Paula Hier? Maar alle, chouchou...

Albert Om te dansen, bolleke.

Paula Ah ja... *(ondeugend)* och nu dacht ik... Dat moet ge toch niet vragen, chouchou.

Albert en Paula dansen.

Bomma Schoon.

Jef *(tegen Marieke)* Alles ok?

Marieke Jaja... Maar Jef, moeten we niet...

Jef Straks...laat hen nog maar wat...*(ziet dat Michel naar hen kijkt)* Wat?

Michel Wat?

Jef Is er iets?

Michel Moet gij niks zeggen?

Jef Straks. Marieke... dansen in uwe toestand, dat gaat niet zeker?

Marieke Ik weet niet...

Jef Wilt ge eens proberen?

Marieke Waarom niet.

Jef en Marieke dansen ook

Bomma Gaan we ook eens dansen, Mil!

Mil Hè?

Bomma Trek mij eens tegen uwe gillet!

Mil Ja...

Bomma Allé...

Bomma staat recht uit haar rolstoel. Iedereen staart haar sprakeloos aan.

Jef Bomma... Gij kunt gaan?

Bomma Da's zeker dat! Hebt ge mij ooit horen zeggen dat ik niet kan gaan? Kom Mil.

Ze stampet Mil z'n wandelstok onderuit. Mil valt in haar armen. Ze gaan dansen. Georgette en Michel gaan moedeloos naast elkaar in de zetel zitten.

Michel Goed gedacht, Georgette, onze Albert uitnodigen. Ambiance verzekerd.

Georgette Wat is dat hier allemaal...

Michel Ja, vrouw. *(blik op Marieke en Jef)* En ik denk dat we het laatste nog niet hebben gehad.

Georgette *(afwezig)* Wat?

Michel Niks, schatteke. Niks...

Georgette Michel?

Michel *(zucht)* Ja, Georgette?

Georgette Het is de ergste kerstmis van mijn leven.

De twee blijven in de zetel voor zich uit zitten staren, terwijl de anderen dansen.

Bomma Jef, zet dat eens wat luider!

Jef zet de muziek luider, de koppels dansen verder.

24 december, 23u40

De koppels zijn gewisseld: bomma en Jef, Paula en Mil, Albert en Marieke. Ze dansen op een slow. Suggestie: "Du". Na een tijdje zet Georgette de muziek af.

Paula Hela!

Mil zingt verder.

Bomma Daar... uit met de pret. 't Is gedaan, Mil! *(terug in haar rolstoel)*

Georgette *(plechtig)* Het is tijd voor de tiramisu.

Marieke Madam, zou ik efkes uw toilet mogen gebruiken?

Georgette Ja, kind, ik zal het u wijzen.

Jef Neenee, ik zal wel meegaan. *(blik naar bomma)* Ik ben dat gewoon.

Michel Jef...

Jef Straks, pa.

Jef en Marieke af.

Paula Oh, zeg mannen, ik zou toch nog graag iets doen.

Mil Hè?

Bomma Ze wil iets doen.

Mil Ja?

Albert Wat wilt ge doen, bolleke?

Paula Nee...nee, laat maar 't is belachelijk.

Albert Zo niet, hè! Als ge a zegt, moet ge b zeggen.

Paula Nee, ge gaat mij uitlachen.

Georgette Goed, kunnen we dan aan tafel?

Albert Ge moet niet verlegen zijn, bolleke. Zeg het maar.

Georgette Iedereen dessert?

Bomma Georgette, zwijg nu eens efkes. Allé, Paula, wat wilt ge doen.

Paula Ik wil graag...

Mil Hè?

Paula *(luid)* Ik wil graag mijn steentje bijdragen tot de kerstsfeer. En ook om Georgette en Michel te bedanken voor de gastvrijheid...

Bomma Ja, amaa...

Paula ... zou ik graag een kerstliedje ten berde brengen.

Michel Wat wil ze doen?

Georgette Zingen... ze gaat zingen...

Jef terug op

Paula Ik ben in mijn jonge jaren...

Albert Hééél lang geleden *(lacht uitbundig, klopt op haar billen)*

Paula *(springt omhoog, lacht)* Allé, chouchou... Ik ben in mijn jonge jaren nog bij het meisjeskoor geweest. De Edelweisjes. Wij mochten altijd de middernachtmis zingen. En als ge het niet erg vindt, zou ik nu voor u ook een liedje willen brengen.

Michel *(mat)* De Edelweisjes... Als ge denkt dat ge alles gehad hebt...

Jef Awel, ik vind dat een goed gedacht. 't Wordt hoog tijd dat hier wat echte ouderwetse kerstsfeer in huis komt.

Bomma Dat vind ik ook. Allé, zing maar. Mil, ze gaat zingen!

Mil Jaja.

Paula Het is getiteld: "De herderkes lagen bij nachte" *(ze kucht, gaat in de houding staan, handen samen voor de buik, zoekt even de juiste noot. Dan zingt ze, overdreven articulerend en met veel gevoel voor drama)*
De herderkes lagen bij nachte
Zij lagen bij nacht in het veld

Michel Strontzat.

Bomma, Jef en Albert: Ssst!!

Paula Zij hielden vol trouwe de wachte
 Zij hadden hun schaapjes geteld

Albert Allemaal!

Paula, bomma, Albert en zingen. Michel zit met z'n handen voor z'n ogen. Georgette drinkt en kijkt de zangers aan als in trance.

Samen Daar hoorden zij 'd engelen zingen
 Hun liederen vloeiend en klaar
 De herders naar Bethlehem gingen
 't Liep tegen het nieuwe jaar

Michel Manmanman...

Albert Bravo!

Bomma *(drinkt)* Dat is Kerstmis, zie!

Albert Kent ge er nog, bolleke.

Paula Natuurlijk: "Komt allen tezamen" *(zingt)*

Jef Allé, kom, mannen , we zingen mee. Onder de kerstboom.

Jef neemt Mil met stoel en al op en zet hem voor de kerstboom. Bomma parkeert naast hem. Paula, Albert en Jef gaan achter Mil en Bomma staan. De "anderen" hieronder is iedereen, behalve Michel, Georgette en Marieke.

Bomma Ochot, ja! Gelijk in de kerk!

Anderen *(zingen)* Komt allen tezamen,
 jubelend van vreugde:

Georgette Nu moet ik jullie toch echt onderbreken.

Anderen *(zingt)* Komt nu, o komt nu naar Bethlehem!

Georgette Het is tijd voor de tiramisu.

Anderen *(zingt)* Ziet nu de vorst der eng'len hier geboren

Georgette Anders wordt het te laat.

Anderen *(zingt)* Komt, laten wij aanbidden,

Georgette Zeker om nog koffie te drinken.

Anderen *(zingt)* komt, laten wij aanbidden,

Georgette Paula...

Anderen (*zingt*) komt, laten wij aanbidden die Ko...

Michel (*brult*) Als ge nu niet maakt dat ge binnen de vijf minuten allemaal tiramisu zit te fretten, dan pak ik Georgette haar nieuwe krik en ik sla u allemaal de kop in!

Stilte, iedereen staart naar Michel

Mil Hè?

Georgette (*lacht ongemakkelijk*) Koffie voor iedereen?

Marieke moeizaam terug op.

Jef Marieke?

Marie 't Is zover!

Michel Wat?

Jef Hoe?

Mil Hè.

Marieke Het is zover!!

Jef Is het zover?

Marie Ja...aaaaah!

Mil Hè?

Albert Wat?

Paula Nu?

Jef Zijt ge zeker?

Marie Ja, natuurlijk ben ik zeker!! Aah...

Jef helpt haar in de zetel.

Jef Kom, zet u in de zetel...

Albert Hola! Die is hier aan het bevallen, mannen!

Georgette Marieke, kunt ge niet nog heel efkes wachten tot na de tiramisu.

Jef Ma, alstublieft!

Georgette Ik heb daar lang aan gewerkt.

Paula Wat nu?

Jef Moeten wij gene dokter bellen?

Marieke Aaaaaaaaah!

Albert Ik denk dat dat misschien geen slecht gedacht is.

Georgette Ja... moment...

Georgette neemt telefoon en belt de dokter.

Jef Zeg, die zal toch wel hier geraken, zeker. Met die sneeuw...

Albert Ja, da's ook waar.

Paula Oeioei!

Bomma We moeten ons voorbereiden op het ergste. Mil, doe iets!

Mil Hè?

Bomma Doe iets!!

Mil Ja.

Bomma Geen paniek, mensen! Mil heeft in de jaren zestig nog in de kliniek gewerkt!

Paula Als verloskundige?

Bomma Nee, als elektricien. Maar hij heeft daar veel kindjes op de wereld zien komen.

Albert Ah, gij zijt elektricien? Dan kunt gij mij misschien helpen, ik zou in de hof graag van die grondverlichting willen zetten, maar nu weet ik niet goed hoe ge die draden dan moet trekken. Moet dat onder de grond?

Mil Hè?

Albert *(roept)* Voor grondverlichting in de hof? Moeten die draden onder de grond?

Mil Ja.

Albert Maar dan moet ik beginnen breken?

Mil Hè?

Albert *(roept)* Dan moet ik breken?

Mil Ja.

Albert Dat is spijtig, mijn terras is pas opnieuw aangelegd...En dat waren geen goedkope klinkers.

Marieke Zeg, Sus en Klus! Is dat bijna gedaan met dat gezever over terrassen? Ik ben hier wel aan het bevallen, hè!

Bomma Hola hola, ge moet daarvoor zo lelijk niet doen!

Marieke Aaaaah!

Georgette De dokter is onderweg.

Marieke Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaah!

Paula Ocharme, dat kind ziet af.

Georgette Puffen, kind, puffen!

Marieke puft, Georgette en Paula doen mee.

Bomma Ochot, ochere... In mijn tijd maakten ze daar allemaal zo geen spel van, hè Mil!. 's Morgens bevallen en 's middags terug op het veld om patatten te rapen.

Michel Dat meisje kan hier niet blijven zitten, hè. Straks wordt die kleine hier in de zetel geboren.

Jef Ge hebt gelijk, kom Marieke.

Jef helpt Marieke recht.

Georgette Breng haar naar de badkamer.

Jef helpt Marieke richting badkamer. De anderen volgen.

Michel We gaan haar toch niet laten bevallen op de badkamervloer!

Jef Ah nee, dat kan niet.

Georgette Weet gij iets beter?

Jef leidt Marieke terug naar het midden van de living.

Michel In de berging staat een veldbeddeke.

Jef leidt Marieke richting berging.

Bomma In de berging? Daar laat ge uw kat jongen! Daar laat ge toch geen meiske bevallen.

Jef leidt Marieke naar het midden van de living.

Jef Ja, da's ook waar...

Georgette Rij ermee naar de kliniek.

Jef leidt Marieke richting garage.

Michel En als ze dan in de auto bevalt?

Jef Ja, da's ook waar. Of als we ons vastrijden in de sneeuw...

Jef leidt Marieke terug naar het midden van de living.

Marieke Zeg, is het nu gedaan? Ik ben hier precies de 20 kilometer van Brussel aan het lopen. Aaaaaah!

Jef In het bed van ma en pa.

Georgette Jamaar...

Michel Hij heeft gelijk, Georgette, er zit niks anders op.

Georgette Vooruit dan. Kom Mil!

Mil Hè?

Georgette Kom dat kind op de wereld helpen!

Mil Ja.

Jef en Albert brengen Marieke naar de slaapkamer. Georgette en Paula volgen. Mil kijkt rond op zoek naar dingen die hij kan gebruiken. Hij neemt de krik en de bus smeerolie en gaat af richting slaapkamer. Michel en bomma blijven alleen achter.

Bomma *(drinkt)* Tot zover de stille nacht.

Michel Die was toch al naar de kloten toen dat bolleke haar kwek opentrok.

Hij gaat zitten.

Michel Nog een pint?

Bomma Ja.

Michel Wat moeten wij nu doen, zeg?

Bomma Wachten, Michel. *(stilte)* Potverdekke, op kerstavond.

Michel Ja...

Bomma Weet ge waar gij geboren zijt?

Michel Ja. In een paskotje in de Innovation.

Bomma In de Rue Neuve in Brussel. Ge waart vier weken te vroeg. Uwe pa en ik waren een dagske in Brussel. Hij wou graag Manneke Pis eens zien en ik wou nog een nieuw positiekleed. En toen ik stond te passen begon gij ineens van uw oren te maken. Ik ben alleen dat paskot binnen gegaan en ik ben met u naar buiten gekomen. 't Heeft begot nog in de gazet gestaan. Uwe pa zag zo wit als een lij. Manneke Pis heeft hij nooit gezien...

Michel glimlacht.

Bomma Ge vindt het maar niks, hè? Mil en ik?

Michel Och ma... 't is uw leven.

Bomma Ge moet geen schrik hebben, manneke. Gij zult altijd op de eerste plaats komen. Gij én Albert. Ik weet dat ik soms lelijk tegen u doe, maar ge zijt mijne zoon. En ik ... (*“zie u graag”, maar dat spreekt ze niet uit*) Enfin, ge weet wat ik wil zeggen.

Michel Ja...

Bomma En uwe pa zal ik nooit vergeten. Nooit. Daarvoor heb ik hem te graag gezien. Maar ge moet verstaan...altijd alleen zitten, dat is niet plezant. Ook niet als ge zo oud zijt als ik.

Michel Ik versta dat wel, ma. Ik heb niks tegen Mil. Als gij gelukkig zijt, dan ben ik dat ook.

Bomma Merci, jongen. Dat is wat ik wou horen. En ik ben blij dat ge Albert hebt uitgenodigd. Ik vind het schoon van u dat ge hem destijds dat geld hebt geleend. Ge zult het goedvinden. Later. Maak u maar geen zorgen.

Michel Het gaat mij niet om dat geld, ma.

Bomma Albert is niet gelijk gij, Michel. Hij is niet zo sterk. Ge moet dat begrijpen.

Michel Ik weet het. Maar toch...

Bomma Hij is uw broer.

Michel Ja.

Bomma Ik ben fier op u, Michel. En op Albert. Ge zijt alletwee mijn kinderen. Ik wil dat ge overeenkomt. En dat ge blijft overeenkomen als ik er niet meer ben.

Michel Ik weet het. Maar hij maakt het mij niet gemakkelijk.

Bomma Het komt goed, jongen. Ge zult wel zien.

Albert en Paula op. Albert is in shock.

Bomma En?

Paula Ik denk niet dat het nog lang zal duren.

Michel Wat scheelt er met hem?

Paula Albert heeft... laat ons zeggen dat hij dingen gezien heeft die hij beter niet had gezien.

Bomma Maar manneke toch. Hebt ge een schrik gepakt?

Albert Ik voel mij niet goed.

Jef op.

Jef Een schaar. Ik moet een schaar hebben. Geef mij een schaar!

Michel *(tegen bomma)* Wat moet hij hebben?

Jef Een schaar, pa! Mil heeft een schaar nodig.

Michel In de keuken. Ik zal ze gaan halen.

Michel af.

Albert Een schaar? Waarom heeft die een schaar nodig?

Jef Niet om papieren mannekes te knippen, hè nonkel Albert.

Albert *(tegen Paula)* Waarom hebben die een schaar... och 't is toch niet waar zeker... Ik heb lucht nodig.

Bomma *(lacht)* Ja, Paula. Ik vrees dat uw sexleven de komende weken op een laag pitje gaat staan.

Albert af naar buiten. Michel op met schaar, geeft ze aan Jef.

Michel Hier.

Paula Jef, dat meisje is niet verdoofd, ge gaat Mil daar toch niet laten knippen, zeker?

Bomma Wat denkt ge dat hij is? Een beenhouwer?

Jef 't Is voor de navelstreng.

Michel De navelstreng? Is het al...

Jef Nee, maar 't is voor elk moment. Waar blijft die dokter nu!

Michel Kalm, jongen, kalm. Puffen!

Michel en Jef puffen samen. Jef af.

Paula Ocharme dat manneke, zo nerveus.

Michel Ge zou voor minder.

Bomma Hoe zou ze de kleine noemen? Jezus?

Paula Ocharme, het schaap. Een kind ter wereld moeten brengen in een vreemd huis. Met allemaal vreemd volk rond haar. En zonder man of familie.

Georgette op. Half in paniek.

Georgette Allé, waar blijft die dokter nu?

Paula Voor die mens is het ook kerstavond, hè. En met die sneeuw...

Georgette drinkt een grote slok cava.

Paula Moet ge Mil niet helpen?

Georgette Hij heeft mij buiten gegooid. Uit mijn eigen slaapkamer! Ik maak hem nerveus, zegt hij. Kunt ge dat nu geloven?

Paula Maakt ze u ook nerveus in de slaapkamer, Michel?

Michel *(lacht)* Ja, dat gebeurt regelma...

Boze blik van Georgette

Michel Euh... ik wil zeggen...

Albert op

Albert Nu was ik toch efkes mottig.

Paula Is het beter, chouchou?

Albert Jaja, bolleke.

Paula Sneeuwt het nog?

Albert Nee, 't is gestopt.

De klok slaat twaalf uur.

Paula Twaalf uur. Een zalig kerstmis allemaal.

Bomma Zalig kerstfeest.

Albert Hohoho!

Jef loopt hysterisch op.

Jef Het komt! Het komt! 't Is aan het komen!

Jef terug af.

Albert *(als voetbalcommentator)* Daar is 'em, daar is 'em.

Iedereen springt recht en wacht gespannen af. Stilte. Geschreeuw van Marieke en dan babygehuil.

Michel 't Is niet waar?

Paula Het is er!

Georgette Ooh...

Michel en Georgette pakken elkaar vast. Paula en Albert ook. Ontlading. Iedereen is zwaar onder de indruk van het gebeuren en vergeet even de onderlinge spanningen.

Georgette *(ontroerd)* Maak dat mee zeg! Een kind geboren in onze slaapkamer.

Daarna omhelzen de vrouwen elkaar. Michel pakt Albert vast. Bomma veegt een traan weg en drinkt haar bier leeg.

Paula Wie had dat nu gedacht.

Albert Nogal een kerstavond, hè broer.

Michel Ge moogt gerust zijn!

Jef op

Michel Jef?

Jef *(ontroerd)* Het is een jongen.

Michel pakt Jef vast.

Paula Op kerstavond om twaalf uur. Kunt ge het geloven! *(theatraal, handen naar de hemel)* Het is een wonder.

Georgette Maken ze het goed?

Jef Ja. Alles is in orde.

Georgette Gelukkig. Ik vind het zo schoon, hè! Ik heb tranen in mijn ogen.

Albert Nu zijt ge zat, Georgetteke.

Bomma Wat wilt ge. Ze heeft bijna een hele fles cavia in haar botten geslagen.

Georgette Nee, ik ben niet zat. Maar geef toe: dat is nu toch een moment dat ge nooit meer vergeet.

Jef 't Is nog niet gedaan. Er liggen nog pakskes onder de boom.

Georgette Jefke, hoe kunt gij nu aan pakskes denken.

Jef Dit is voor u, make. Van mij.

Paula Ooh...

Georgette Voor mij. Merci manneke. Dat had ge toch niet moeten doen. Michel, de kleine heeft een cadeauke voor mij gekocht.

Michel En ik kan al raden wat het is.

Georgette heeft het pakje opengedaan en vindt een fopspeen.

Georgette Een tutter?

Jef Profciat. Bomma...

Bomma Hè?

Georgette Hoe? Wat? Ge vergist u, manneke, bomma zit...

Jef Nee, ma... Marieke is mijn lief. En gij... gij zijt nu bomma...

*Georgette bekijkt hem en valt flauw in de armen van Michel.
Kerstmuziek.*

Kerstnacht, 1u30

Marieke zit met baby in de rolstoel van bomma. Bomma zit ernaast in de zetel. Naast haar zit Mil. De anderen staan rond Marieke. Michel roept de dokter na. Georgette zit te snotteren.

Michel Merci, mijnheer dokter. En nog een zalige kerstmis.

Georgette Allé, hoe kan dat nu. Van de ene moment op de andere ben ik grootmoeder. *(tegen Jef)* Waarom hebt gij niks gezegd! En gij! Gij wist daarvan, Michel?

Michel Nog maar pas.

Georgette En hoe lang kennen jullie elkaar al?

Jef Marieke en ik hebben elkaar vorig jaar leren kennen.

Georgette Gij kent elkaar al een jaar?

Jef In het begin wou ik het u niet vertellen. Ik was er zeker van dat ge Marieke weer zou afkeuren. En toen was ze ineens in verwachting en durfde ik helemaal niks meer zeggen.

Georgette Maar waarom zou ik haar afkeuren! Zo een lief kind. En haar vader heeft een betonfabriek. Die zijn zo rijk als.. zo goed als... dat zijn “goede” mensen.

Marieke Mijn vader heeft geen betonfabriek, mevrouw. De fabriek is van mijn nonkel. Mijn vader is bij hem in dienst als arbeider.

Stilte

Bomma O-oh...

Mil Hè?

Bomma O-OH!

Georgette *(slikt)* Maar ze zijn op reis naar Sankt-Moritz...

Marieke Ja, een cadeau van mijn nonkel, omdat mijn pa zoveel overuren klopt.

Georgette *(ontgoocheld)* Ah zo... en gij? Wat doet gij?

Marieke Ik ben kapster.

Iedereen duikt in elkaar voor de reactie van Georgette. Die blijft kalm.

Mil Hè?

Bomma *(tegen Mil)* 't Is een coiffeuse.

Mil O-Ho!

Georgette *(lacht)* Momentje...

Ze pakt Jef bij de arm en neemt hem mee opzij. Al de anderen luisteren gespannen mee.

Georgette Jef, hebt gij een minuutje?

Jef Laat mij raden: ze is niet goed genoeg zeker?

Georgette Dat heb ik toch niet gezegd?

Jef Nee, maar ge denkt het.

Georgette draait zich om naar de anderen, die plots allemaal weggijken. Wanneer Georgette weer naar Jef kijkt, is hun aandacht meteen weer bij het gesprek.

Georgette Zijt ge gelukkig, Jef?

Jef Daar hebt ge geen gedacht van, ma!

Georgette Dan ben ik het ook.

Jef Echt?

Georgette Echt.

Jef Maar ge had liever de dochter van een notaris gehad?

Georgette Ja. *(gaat terug naar de anderen)* Maar een kapster in huis heeft ook zijn voordelen... Ik zal aan Monique laten weten dat ik vanaf nu bij mijn schoondochter mijn haar laat doen. Mag ik...mag ik eens?

Marieke Natuurlijk.

Marieke geeft de baby aan Georgette.

Georgette *(ontroerd)* Dag manneke. Ik ben uw oma. Wij gaan dikke vrienden worden, gij en ik. Is 't goed?

Albert Hoe gaat ge hem eigenlijk noemen?

Paula Jezus, zeker.

Albert en Paula lachen. Albert klopt op haar billen.

Albert Jezus, zegt ze...

Jef Zeg het maar.

Marieke Michaël.

Bomma Hoe?

Jef Michaël

Paula *(theatraal)* Gelijk den engel!

Jef Nee, naar zijn grootvader Michel.

Paula *(huilt)* Maar alle, zeg! Hoe schoon.

Michel *(ontroerd)* Merci, jongen. Merci, Marieke. *(hij omhelst zijn zoon)*

Bomma *(tegen Mil)* Wat een stroop, Mil! Ik heb het gevoel dat ik hier in een stationsromanneke zit.

Mil Hè.

Albert Ik denk dat we het jonge gezin nu beter alleen laten. Het is half twee.

Bomma Ge hebt gelijk. Mil, zijn we weg?

Mil Hè?

Bomma Zijn we weg?

Mil Ja.

Georgette Hoe? Blijven jullie hier niet slapen?

Bomma Waar? Op het veldbeddeke in uw berging zeker?

Georgette Nee, ge kunt in ons bed slapen. Ik slaap op de zetel.

Michel Hoe? En ik dan?

Albert Op het veldbeddeke.

Michel Jaaaar, zo niet, hè. Die twee niet in ons bed. Die zijn nog niet getrouwd!

Bomma Maak u geen zorgen, wij gaan naar huis. Mil brengt mij met zijn auto terug naar het rusthuis. Hè, Mil.

Mil Hè?

Bomma Dat gij mij naar huis brengt.

Mil Hè?

Bomma Naar huis. Dove kwakkel.

Georgette 't Is hoe ge wilt.

Bomma Hè?

Georgette 't Is hoe ge wilt! Ge kunt gerust blijven.

Bomma Neenee, gij hebt onder elkaar nog wel één en ander uit te klappen.
Albert, hebt gij alles geregeld wat ge moest regelen?

Albert Jaja, make.

Paula Allé, dan zijn we weg.

Kussen en afscheid. Door elkaar:

Paula Georgette, merci voor de fijne avond. Dag Michel. Jef, fijn u te leren kennen.
En u ook Marieke. Veel geluk.

Albert Jef, Marie, alle succes, hè. Hopelijk trekt hij niet teveel op de bompa.
Georgette, merci voor de fondue. De tiramisu zal voor volgend jaar zijn.
Broerke, nu gaan we mekaar wat rapper terugzien, hè.

Georgette Dag Paula, merci voor de cadeaus. Ja, Albert. Dat is lief van u Bomma.
Tot binnenkort, Mil. Tot binnenkort!!

Bomma Dag manneke. Merci dat we allemaal samen konden zijn, hè. Kinderen, het
beste, hè. Ge gaat hem toch laten dopen, hoop ik. Georgette, de fondue was
heel lekker.

Mil Goeienavond. Proficiat. Nog een aangename kerstmis. Hè?

Michel Dag ma, sorry voor daarstraks. Paula, hou goed. Ja, Albert. Dag Mil, ik ga
voorlopig nog geen pa zeggen, is 't goed? Dat ik nog geen pa ga zeggen.

Jef en Marie Bedankt. Tot ziens. Ja.

Bomma Waar is mijn jas.

Georgette In de gang. Ik zal meegaan.

Bomma Nee kind, ik vind ze wel.

Albert Hebt ge uw cadeaus?

Paula Jaja.

Iedereen druk praten naar buiten, behalve Jef en Marie. Albert blijft nog even achter.

Albert Jef.

Jef Ja?

Albert Er ligt nog een pakske onder de boom. Vergeet dat niet open te doen.

Jef Ah? Ok. Merci, nonkel Albert.

Albert Het beste,hè mannen! *(af)*

Marieke Rust.

Jef Welkom in de familie Vanhemelrijck.

Marieke En nu?

Jef En nu? Nu zullen we op zoek moeten naar een plaatske waar we samen onze zoon kunnen grootbrengen. Iets huren. Een appartement of een klein huis.

Marieke Dat kost geld.

Jef Ik weet het. We vinden wel een oplossing.

Georgette en Michel op.

Georgette Mannekes wat is me dat allemaal. En dat gij daar niks van hebt gezegd, Michel. Dat versta ik nog altijd niet.

Michel Ik had mijne zoon beloofd van te zwijgen, Georgette. En geef toe: een verrassing als deze vergeet ge van uw leven niet meer.

Jef Och ja, een verrassing *(recht en naar de kerstboom)*. Nonkel Albert zei dat er nog een cadeauke onder boom lag.

Georgette Ja. Iets voor u.

Michel Een koppel velgen, denk ik.

Jef Het is een envelop.

Jef doet de envelop open.

Jef 't Is niet waar....

Marieke Wat is het?

Jef Een briefke.

Michel Amaai!

Jef *(leest)* Voor onze Jean. De start van uw nieuw leven. Vrolijk kerstfeest.
Hohoho... P.S. Michel, het is met wat intrest. Merci, broer. *(kijkt terug in de envelop en vindt een cheque)* 35 000 euro. Pa? *(geeft de cheque aan Michel)*

Michel *(kijkt naar de cheque en dan ongelovig voor zich uit)* Albert... Jezus, Maria, Jozef...

Muziek!

Einde